

ΕΤΟΣ Α'. ΤΕΥΧ. ΣΤ'. ΕΝ ΜΙΤΥΛΗΝΗ. 30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1879.

Ἄλλ' ἔστι χαλεπὸν λέγειν περὶ ὅτουσιν
μαθήματος, ὡς οὐ γρή μανθάνειν πάντα
γάρ ἐπίσασθαι ἀγαθὸν δοκεῖ εἶναι. Πλά-
των Λάχ. 182. Ε.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΚΡΙΤΙΚΟΙΣ ΕΠΩΝΥΜΙΩΝ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ.

Τῶν κλάδων τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιολογίας, οἵτινες ἔ-
χουσι ὑπόθεσιν τὴν Ἱστορίαν τῶν ἐπιστημῶν, οἱ μὲν σρέ-
φονται περὶ τὴν ὕλην αὐτῶν ἢ τὰς γνώσεις, οἱ δὲ περὶ τὸ
εἶδος αὐτῶν ἢ τὴν γλῶσσαν. Εἰς τοὺς πρώτους ἀνήκει ἡ
Μυθολογία πραγματευομένη περὶ τῆς συμβολικῆς καὶ ἀνα-
ναπτύχτου γνώσεως ἢ τῆς πρώτης βλάστης τῶν περὶ Θεοῦ
καὶ κόσμου ιδεῶν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἡ Ἱστορία τῆς

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης.

Φιλοσοφίας ἔχουσα ἀντικείμενον τὴν διαλεκτικὴν καὶ ἀνεπτυγμένην γνῶσιν καὶ ἡ Ἱστορία τῶν Μαθηματικῶν, Φυσικῶν καὶ Ἠθικῶν ἐπιστημῶν, αἵτινες οὔσαι πρότερον ἠνωμένα μετὰ τῆς Φιλοσοφίας, ἐχωρίσθησαν ἔπειτα ἀπ' αὐτῆς καὶ ἀπετέλεσαν ἀνεξαρτήτους ἐπιστήμας. Εἰς τοὺς δευτέρους ἀνήκει ἡ Ἱστορία τῆς γλώσσης ἢ τῆς Γραμματικῆς μετὰ τὰ διάφορα αὐτῆς μέρη: στοιχειολογίαν, τεχνολογίαν καὶ σύνταξιν, ἡ Παλαιογραφία ἔχουσα ὑπόθεσιν τὴν ἱστορίαν τῶν γραμμάτων καὶ τὰ διάφορα αὐτῶν σχήματα καὶ ἡ Μετρικὴ πραγματευομένη περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ῥυθμοῦ εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς ποιήσεως. Μεταξὺ δὲ τῶν δύο τούτων κλάδων τῶν ἐπιστημῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιολογίας κεῖται ἡ Ἱστορία τῶν Γραμμάτων ἢ τῆς Γραμματολογίας (Litterature): τῆς συγχωνεύσεως δηλ. τῆς ὕλης καὶ τοῦ εἶδους τῶν ἐπιστημῶν ἢ τῶν διαφόρων ὕφῶν (Styles) τοῦ ποιητικοῦ καὶ πεζοῦ λόγου.

Τὰ διάφορα ταῦτα ὕφη, καλούμενα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον ἰδέαι, χαρακτηρηρεὶς λόγου ἢ ἄλλως πως καὶ σημαίνοντα τοὺς διαφόρους τρόπους, καθ' οὓς οἱ ἄνθρωποι ἐκφράζουσι τὰ αἰσθήματα καὶ διανοήματα αὐτῶν διὰ τοῦ λόγου καὶ τῆς γραφῆς, τροποποιοῦνται μὲν καὶ ὑπὸ τοῦ ἔθνους, τῆς φυλῆς καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ αἰῶνος, ἀλλὰ πρὸ πάντων ὑπὸ τῆς ἀτομικότητος τοῦ λέγοντος ἢ γράφοντος καὶ διὰ τοῦτο ἔχει καθ' ὅλους τοὺς λόγους τὸν τόπον του τὸ ὑπὸ τοῦ Βυφῶνος ῥηθὲν «*Le style est l'homme même.*»

Τὰ περὶ ὕφους τοῦ συγγραφέως ἢ ποιητοῦ ῥηθέντα δύνανται, νομίζω, νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐν μέρει καὶ εἰς ὅσα λέγουσι περὶ αὐτῶν οἱ Κριτικοί, οἵτινες πολλάκις μετὰ μίαν φράσιν ἢ λέξιν χαρακτηρίζουσι τὸν γράφοντα πολὺ καλῆτερα παρ' ἂν ἤθελον γράφει πρὸς τοῦτο διατριβὴν πολυσέλιδον. Ἡ φράσις π. χ. Ἀττικὴ μέλισσα, λεγομένη περὶ τοῦ Σοφοκλέους καὶ Ξενοφῶντος δεικνύει κάλλιστα, ὅτι τὸ

λεκτικὸν αὐτῶν εἶναι γλυκὸ ὡς τὸ Ὑμῆττειον μέλι, ἐνῶ
 ἐξ ἐναντίας ἢ φράσις κύων ῥητορικὸς, λεγομένη περὶ
 τοῦ Ζωΐλου, δεικνύει, ὅτι τὸ λεκτικὸν του εἶναι αὐτόχρημα
 ὑλακὴ κυνός, ἀναισχύντου δηλ. καὶ φθονεροῦ ἐπικριτοῦ.
 Τὸ οὐσιαστικὸν ὄνομα χολή, μετὰ τὸ ὅποιον ἐπωνομάζετο ὁ
 δραματικὸς ποιητὴς Φιλοκλῆς, παριστάνει ἀρκούντως τὴν
 πικρίαν τῆς φράσεώς του, τὸ δὲ οὐσιαστικὸν χιών, μετὰ
 ὅποιον ἐπεκαλεῖτο ἄλλος δραματικὸς ποιητὴς, ὁ Θεόγνις,
 ἐμφαίνει ἀριδῆλως τὴν μεγάλην αὐτοῦ περὶ τὴν φράσιν
 ψυχρότητα. Τὸ ἐπίθετον τέλος Θεῖος, μετὰ τὸ ὅποιον προσ-
 διορίζεται τὸ ὄνομα τοῦ Ὀμήρου καὶ Πλάτωνος, καὶ τὸ
 Χαλκέντερος, μετὰ τὸ ὅποιον συνοδεύεται τὸ ὄνομα τοῦ
 Γραμματικοῦ Διδύμου, παριστάνουσιν, ὅτι τοὺς μὲν πρῶ-
 τους ὠνόμασαν οὕτω διὰ τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν καὶ τὸ τεχνι-
 κὸν τῆς παραστάσεως, τὸν δὲ δεύτερον διὰ τὴν ἀκάματον
 φιλοπονίαν καὶ «τὴν ἐπὶ τὰ βιβλία ἄκραν ἐπιμονήν.» Διότι
 ὡς λέγουσιν, ἔγραψε τρισχίλια καὶ πενταχόσια συγγράμ-
 ματα, τῶν ὁποίων ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς οὗτος εἰς τὸ γῆρας του
 ἐλησμόνησε πολλά, διὰ τοῦτο ὠνόμασαν αὐτὸν καὶ βιβλι-
 ολόθον.

Αἱ φράσεις καὶ λέξεις αὗται, μετὰ τὰς ὁποίας χαρακτηρί-
 ζονται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Κριτικῶν οἱ Ἕλληνες ποιηταὶ
 καὶ συγγραφεῖς, καὶ εἰς τὰς ὁποίας δύναται νὰ δῶσιν τις
 τὴν κοινὴν προσηγορίαν ἐπωνυμίας, ἐξαιρουμένων ὀλί-
 γων τινῶν, περὶ ὧν δεν γνωρίζομεν διατι ἐδόθησαν εἰς τι-
 νας συγγραφεῖς καὶ ποιητάς, ὡς σκυτοβραχίων, Ου-
 ροποιός, Ξυστήρ, Λύχνος, καὶ τινῶν ἄλλων, αἱ ὁ-
 ποῖαι ἐδόθησαν εἰς αὐτοὺς ὄχι διὰ γραμματολογικοὺς λό-
 γους, ὡς ἠφεκάς εἰς τὸν Ἀντίμαχον καὶ Ὀλύμπιχον,
 διότι «προσέρβαινον τοὺς ὀμιλοῦντας διαλεγό-
 μενοι,» ἢ σχοινίων εἰς τὸν Καλλίαν, διότι ἦτον υἱὸς
 σχοινοπλόκου, ἢ φακάς εἰς τὸν Διοσκορίδην «διὰ τοὺς
 ἐπὶ τῆς ὄψεως αὐτοῦ φακοὺς,» ὅλοι αἱ ἄλλαι δύνανται νὰ

διαιεθῶσιν εἰς δύο κλάσεις: εἰς ἐπωνυμίας ἐπαινετικάς καὶ εἰς ἐπωνυμίας ψεκτικάς. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ποιηταὶ ἐν γένει εἶναι ἢ ἐπικοί, ἢ λυρικοί ἢ δραματικοί, οἱ δὲ πεζογράφοι ἢ ἱστορικοί, ἢ φιλόσοφοι (καὶ ἐπιστήμονες καθόλου) ἢ ῥήτορες, ἃς ἴδωμεν τὰς κυριώτερας αὐτῶν, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὰς τῶν ἐπικῶν ποιητῶν καὶ προβαίνοντες ἔπειτα εἰς τὰς τῶν ἄλλων κατὰ τὴν δειχθεῖσαν τάξιν.

Ἐκ τῶν ὀλίγων ἐπωνυμιῶν τῶν ἐπικῶν ποιητῶν δύο μόναι εἶναι ψεκτικάι, ἡ ἐπωνυμία **Χάος** δοθεῖσα εἰς τὸν **Χίον Παρθένιον** διὰ τὸ συγκεχυμένον καὶ ἀσαφὲς ὕφος του καὶ ἡ ἐπωνυμία **Σκοτεινός** δοθεῖσα εἰς τὸν **Καλκιδέα Εὐφορίωνα** ἴσως διὰ τοὺς ἐν ταῖς χιλιάσι χρησμούς αὐτοῦ· αἱ δὲ λοιπαὶ εἶναι ἐπαινετικάι. Διότι ἐκτὸς τοῦ Ὀμήρου, ὅστις, ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω, ὠνομάζετο **θεῖος**, φέρει τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην καὶ ὁ Ἡσίοδος, μετὴν διαφορὰν ὅμως, ὅτι ὁ πρῶτος καλεῖται προσέτι ἐν τῷ Ὀμήρου καὶ Ἡσιόδου ἀγῶνι ὑπὸ τοῦ γράψαιτος αὐτὸν ἐνδοξότατος τῶν ποιητῶν διὰ τὴν ἔξοχόν του ὑπόληψιν, ὑπὸ δὲ τοῦ **Πρόκλου** χρυσοῦς διὰ τὴν μεγάλην του ἀξίαν, τὴν ὁποίαν δύναται τινὰ παρομοιάσῃ πρὸς τὴν τοῦ τιμιωτάτου τῶν μετᾶλλων, διὰ τὰ μὴ ἀναφέρω τὸν **Πολέμωννα**, ὅστις ὠνόμαζε τὸν μὲν Ὀμηρον ἐπικὸν **Σοφοκλέα**, τὸν δὲ **Σοφοκλέα τραγικὸν Ὀμηρον**. Ἐπίσης κρίνω περιττὸν νὰ σημειώσω, ὅτι ὁ βουκολικὸς ποιητὴς **Μόσχος** μετωνομάσθη διὰ τὴν ἀξιόλογον αὐτοῦ ποίησιν **Θεόκριτος**.

Ἐκ τῶν τριῶν ἐπαινετικῶν ἐπωνυμιῶν τῶν λυρικῶν ποιητῶν, τὰς ὁποίας ἀπαντῶμεν εἰς τοὺς συγγραφεῖς, ἡ μὲν ἐπωνυμία **ὑψηγόρας** ἀνήκει εἰς τὸν **Ψίνδαρον**, ὅστις μεταξὺ τῶν λυρικῶν εἶναι ὅ,τι μεταξὺ τῶν ἐπικῶν ὁ ποιητὴς Ὀμηρος. Ὀνομάσθη δ' οὕτω διὰ τὴν ὑψηλὴν καὶ ὑπερήφανον γλῶσσάν του. Ἐρχεται ἔπειτα ἡ **Λεσβία Σαπφὸ** μετὴν ἐπωνυμίαν **θεῖα** καὶ **Μοῦσα** ἡ **δεκάτη** κατὰ τι ἀρχαῖον ἐπίγραμμα, γνωστὴ διὰ τὴν φλογερὰν ἐρωτικὴν ἴτης

ποίησιν, δι' ἣν ἴσως καὶ ὁ Στράβων ὀνομάζει αὐτὴν θαυμαστόν τι χρῆμα, καὶ τέλος ὁ Κολοφώνιος Μίμνερμος καλούμενος Λιγυαστάδης διὰ τὸ λιγὺ καὶ ἐμμελές τῆς αὐτοῦ φρασσεως.

Περισσότερας ἐπωνυμίας, καλὰς καὶ κακὰς, ἀπαντᾷ τις παρ' Ἑλλήσι διὰ τοὺς δραματικούς ποιητάς. Διότι ἐκτὸς τῆς ἐπωνυμίας Ἀττικῆς μέλισσα, χιών, χολή, τὰς ὀποίας, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, ἀπέδιδον εἰς τὸν Σοφοκλέα, Θεόγγιν καὶ Φιλοκλέα, ὁ Ἀριστοφάνης γνωματεύει περὶ Αἰσχύλου, ὅτι εἶναι πρῶτος ἐν ποιηταῖς, διότι εἶνε ψόφου ἔμπλεως, ἀξύστατατος, στόμφαξ καὶ κρημνοποιός, μὲ ἄλλους λόγους διὰ τὸ πομπῶδες καὶ τραχὺ, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ διὰ τὸ ὑψηλὸν καὶ μεγαλοπρεπές τοῦ ὕφους του, τὸν δ' Εὐριπίδην αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης ὀνομάζει τραγικώτατον τῶν ποιητῶν, διότι ἐγνώριζε κάλλιστα νὰ κινή τὰ πάθη, καὶ τὸν Ἐπίχαρμον αὐτὸς ὁ Πλάτων ἄκρον κωμωδίας ποιητὴν, ἐξάπαντος διὰ τὴν λεπτὴν αὐτοῦ ἀστειότητα. Οὕτω καὶ ὁ Ἀθηναῖος Χοιρίλος ὀνόμασθη βασιλεύς ἐν Σατύροις, τοῦ σατυρικοῦ δηλ. δράματος, ὡς ἔξοχος εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως. Περὶ δὲ Λυκόφρονος τοῦ σκοτεινοῦ δὲν ἔχω νὰ προσθέσω τι, διότι αὐτὴ του ἡ ἐπωνυμία δεικνύει ἀρκούντως τὸν χαρακτήρα του.

Ἐπειδὴ περὶ Ξενοφῶντος ἔγινεν ἀνωτέρω λόγος, μὴ ἔχων νὰ εἶπω περὶ ἄλλου, εἰμὴ περὶ τοῦ ιστοριογράφου Τιμάρχου, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ὀνόμαζον αὐτὸν Ἐπιτίμαιον διὰ τὸ πολλὰ ἐπιτιμᾶν καὶ Γραοσυλλέκτριαν διὰ τὸ τὰ τυχόντα ἀναγράφειν, μεταβαίνω εἰς τὰς τῶν φιλοσόφων ἐπωνυμίας.

Ὅτι ἀπὸ Ἀριστοκλέους μετωνομάσθη Πλάτων ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀκαδημαϊκῆς αἵρέσεως ὄχι, ὡς λέγουσι, διὰ τὸ πλάτος τοῦ στέρνου ἢ τοῦ μετώπου του, ἀλλὰ διότι ἦτο πλατὺς ἐν λόγοις, τοῦτο, νομίζω, ὅτι εἶπε γνωστὸν

καὶ εἰς αὐτοὺς τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων τοὺς μαθητάς. Ὅτι δὲ ὁ Ἀρριανὸς ὠνομάσθη νέος Ξενοφῶν, ὡς μιμηθεὶς κατὰ πάντα σχεδὸν τὸν φιλάρετον μαθητὴν τοῦ φιλαρέτου Σωκράτους, ὡς γράψας δηλ. Ἀνάβασιν Ἀλεξάνδρου καὶ Διατριβὰς τοῦ διδασκάλου του Ἐπικτήτου κτλ. καὶ τοῦτο, νομίζω, δὲν ἀγνοοῦσιν οὐδ' οἱ ἄκρω δακτύλῳ Ἑλληνικῆς γευσόμενοι παιδεΐας. Διὰ τὴν γνωρίσῃ δὲ τις διατὴν ὁ Ἡράκλειτος ὠνομάσθη σκοτεινός, ἀρκεῖ τὴν ἐνοουμηθῆ τὴν ὁποῖαν ἔδωσεν ἀπάντησιν ὁ φιλόσοφος Σωκράτης εἰς τὸν Εὐριπίδην, παρὰ τοῦ ὁποῖου ἐδανείσθη, διὰ τὴν ἀναγνώσῃ, τὸ σύγγραμμα τοῦ Ἡρακλείτου. «ἂ μὲν συνῆκα, εἶπε, γενναῖα· εἶμαι δὲ καὶ ἂ μὴ συνῆκα. Πλὴν Δηλίου γέ τινος δεῖται κολυμβητοῦ». Πρέπει ὅμως τὴν εἶπωμεν περὶ τοῦ Κράτητος, ὅτι ἐπωνομάσθη Ὀμηρικὸς καὶ Κριτικὸς διὰ τὴν περὶ τοῦ γραμματικῶν καὶ ποιητικῶν λόγους ἐπίστασιν του, καὶ ὅτι ὁ Εὐφραστὸς ἢ Θεόφραστος μεταωνομάσθη οὕτως ἀπὸ Τυρτάμου διὰ τὸ θεῖον τῆς αὐτοῦ φράσεως.

Ἐκ τῶν ῥητόρων καὶ σοφιστῶν ὠνόμασαν οἱ ἀρχαῖοι Ἀντιφῶντα τὸν διδάσκαλον τοῦ Θουκυδίδου Νέστορα κατὰ τινὰ μὲν βιογραφίαν του, διότι ἦτο ἀγγίχου, κατὰ τινὰ δὲ ἄλλην διὰ τὴν ἐν τῷ λέγειν ἡδονὴν κατὰ δὲ τὴν γνώμην τῆς Εὐδοκίας ἐν Ἰωνίᾳ «ἐπὶ τῷ περὶ παντός ἀνείπων πείσαι», τὸν Αἰλιανὸν μελίγλωπτον ἢ μελίφθογγον διὰ τὸ μελιῖβρυτον τῆς φράσεώς του, τὸν Ἀριστογείτονα κύνα διὰ τὴν ἀναίδειάν του, τὸν Δίωνα Χρυσόστομον διὰ τὸ λαμπρὸν ὕφος του, τὸν Ζωίλον ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω μνησθείσης ἐπωνυμίας καὶ Ὀμηρομάστιγα, διότι ἐπέκρινεν ὑπέρικρα τὸν Ὀμηρον καὶ ἄλλους ἄλλως, ὡς εἶχεν ἕκαστος ἰδιότητα.

Ἡδυνάμην ἢ ἀναφέρω καὶ ἄλλας τοιαύτας ἐπωνυμίας, ἐπαινετικὰς καὶ ψεκτικὰς, ὧν βρῖθουσι τὰ συγγράμματα τῶν Ἑλλήνων. Ἀλλὰ σκοπὸς μου ἦτο τὴν δῶσω μικρὰν

μόνον νύξιν εἰς τινὰ τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Πανδέκτου», διὰ τὴν γράψην, ἂν ἔχη καιρὸν πρὸς φιλολογικὰς ἀσχολίας πληρέστερον περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, τοῦ τόσον ἐπιτηδείου πρὸς χαρακτηρισμὸν πρὸ πάντων τῶν ἐνδόξων ποιητῶν καὶ συγγραφέων.

ΑΛΚΑΙΟΣ, ΠΙΤΤΑΚΟΣ ΚΑΙ ΣΑΠΦΩ

Η

ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΕΤΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ

(Ἀπὸ τοῦ 642—500 περίπου π. Χ.)

Ἡ νῆσος Λέσβος εἶναι τὸ πρῶτον μέρος, τὸ ὁποῖον κατέσχον οἱ Ἀχαιοὶ εἰς τὰ παράλια τῆς Μυσίας, ἀφοῦ ὑποχωρήσαντες εἰς τὴν ὄρμην τῶν Δωριέων ἀπεσύρθησαν ἐκ τοῦ Ἄργους. Ἡ Μυτιλήνη κειμένη εἰς τὸ στενὸν τὸ χωρίζον αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἠπείρου ἔγεινεν ἡ πρωτεύουσα τῆς Λέσβου. Οἱ βασιλεῖς αὐτῆς ἀνέφερον τὸ γένος μέχρι τοῦ Πενθίλου, υἱοῦ τοῦ Ὀρέστου, οὗ τινος ἄρξαντος τοῦ στόλου, ἐπεχείρησαν, ὡς λέγουσιν, οἱ Ἀχαιοὶ τὴν εἰς Ἀσίαν μετανάστευσιν. Ἐκ τῆς Λέσβου ᾤκίσθη ἡ μεσημβρινὴ τῆς Τρωάδος παραλία. Τέλος ἡ Μυτιλήνη ὑπέταξε καὶ τὸ δυτικὸν αὐτῆς μέρος. Οἱ Μυτιληναῖοι ἔκτισαν αὐτόθι πλησίον τοῦ τάφου τοῦ Ἀχιλλέως τὸ Ἀχιλλεῖον καὶ ὀλίγον περαιτέρω πρὸς τὸ δυτικὸν τοῦ ἀκρωτηρίου Σιγείου τὴν ὀμώνυμον πόλιν Σίγειον. Τὴν δυναστείαν τῶν Πενθιλιδῶν κατέβαλεν ἡ ὑπερφηάνεια τῶν εὐγενῶν. Ἐῖχεν ἤδη κλονισθῆ αὕτη διὰ τινος κατὰ τῶν εὐγενῶν προσβολῆς, ὅταν ὁ βασιλεὺς Πενθίλος ραβδίτας ἀνδρὰ ὀνομαζόμενον Σμέρδιν ἐ-

θανατώθη διὰ τοῦτο ὑπ' αὐτοῦ. Ἐκτοτε ἡ Μυτιλήνη ὑπήκουεν εἰς τοὺς εὐγενεῖς. Διαρκούσης τῆς ἐβδόμης ἑκατονταετηρίδος π. Χ. ἡ ἐν Μυτιλήνῃ τάξις τῶν πολιτῶν ἐκρατύνθη τόσον, ὥστε περὶ τὸ τέλος αὐτῆς ἤλπιζε νὰ καταβάλλῃ τὴν ἀρχὴν τῶν εὐγενῶν. Τῶν πολιτῶν πρῶστατο ὁ Μέλαγχρος, ὅστις καὶ ἐτυράννησε τῆς Μυτιλήνης. Πρὸς κατάλυσιν αὐτοῦ συνώμοσεν ὁμᾶς τις εὐγενῶν Λεσβίων, τῶν ὁποίων πρῶσταντο τρεῖς ἀδελφοί, ὁ Κίκις, ὁ Ἀντιμενίδης καὶ ὁ ποιητῆς Ἀλκαῖος.

Παραλείπων τὸν Λέσβιον ποιητὴν Λέσχην, ὅστις περὶ τὰ μέσα τῆς ἐβδόμης ἑκατονταετηρίδος πρὸ Χριστοῦ ἐψάλε τὴν ἄλωσιν τοῦ Ἰλίου, καὶ τὸν Τέρπανδρον καὶ Ἀρίωνα, οἵτινες διέπρεψαν εἰς τὴν λυρικήν ποίησιν, λέγω, ὅτι ὁ Ἀλκαῖος δὲν ἀπελείφθη οὐδ' ἐπὶ ποσὸν τῶν διασῆμων τούτων προκατόχων του. Δὲν εἶναι ὁμοῦς ὁ ὕμνος οὔτε τὰ λυρικά ἄσματα, εἰς τὰ ὁποῖα εὐδοκίμησαν οὗτοι, τὰ ἀναδείξαντα καὶ τὸν Ἀλκαῖον. Ἡ ποίησίς του δὲν ἀνῆκεν εἰς τοὺς Θεούς, οὐδ' ἦτο προσωρισμένη νὰ ἐξεγείρῃ τὸ πολεμικὸν θάρρος τῶν Λεσβίων, ἢ νὰ δώσῃ πολιτικὰς παραινήσεις εἰς τὸν δῆμον (κοινότητα) αὐτῶν, ὡς ἡ τοῦ Καλλίνου καὶ Τυρταίου. Καθὼς ὁ Ἀρχίλοχος, παρόμοια καὶ ὁ Ἀλκαῖος ἦτο ποιητῆς τοῦ παρόντος. Ἡ ποίησίς του ἀπήχαι τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα ἀλληλοδιαδόχως ἐκίνησαν αὐτόν. Εἶναι ἡ φαιδρὰ, ἀλλὰ καὶ σεμνὴ ᾠδὴ, εἰς τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ἀπλὴν μὲν, ἀλλὰ σοβαρὰν στροφὴν, δι' ἧς ἐκφράζει τὰς σφοδρὰς συγκινήσεις τῆς καρδίας του. Ψάλλει τὰς χαρμοσύνους καὶ λυπηρὰς περιστάσεις τῆς ζωῆς του, τὰς ἡδονὰς τοῦ ἔρωτος καὶ τὰς ἡδονὰς τοῦ οἴνου. Ἄλλ' ὁ Ἀλκαῖος εἶναι πολιτικὸς κυρίως ποιητῆς. Ἀνέκαθεν ἀνῆκεν εἰς τὴν τάξιν τῶν εὐγενῶν. Ἡ πεποιθήσις του, ὡς καὶ αἱ προλήψεις τῆς τάξεώς του, τὸ ἀνένδοτον φρόνημά του, καθὼς καὶ ὁ ἐμπαθὴς τρόπος του, κατέστησαν αὐτὸν πρόμαχον τῆς στενοχωρημένης ἀριστοκρατίας. Πρὸς τοὺς τυράννους

μάχεται με ὄλην τὴν σφοδρότητα τῆς φύσεώς του. Ἐπειδὴ συγχρόνως ἦτο πολεμικός, ἐγεινεν ἀρχηγὸς τῶν εὐγενῶν μετὰ τῶν δύο ἀδελφῶν του. Ἡ ποίησις καθίσταται εἰς τὰς χεῖράς του ὄπλον κατὰ τῶν ἐχθρῶν του. Καθὼς οὗτος ζῆ διὰ τὴν τάξιν του, οὕτω καὶ ἡ ποίησις του ἐργάζεται πρὸς ἐπικράτησιν αὐτῆς. Ὡστε οὗτος προσβάλλει τοὺς ἐχθρούς ὄχι μόνον με τὸ δόρυ, ἀλλὰ στιγματίζει αὐτοὺς καὶ με τοὺς στίχους του. Ὁ Ἄλκαϊος δὲν σηλιτεύει, ὡς ὁ Ἀρχίλοχος, ἰδιώτας, ἀλλ' εἰσήγαγε τὴν παίησιν εἰς τὸν πολιτικὸν βίον. Ὁ Θεόγνις δίδει παραινέσεις με τὰς ἐλεγείας του, ὁ δ' Ἄλκαϊος μάχεται με τὰ ἔπη του.

Ὁ Ἄλκαϊος ἦτο φύσεως ἰσχυρᾶς· πλήρης χαρᾶς διὰ τὸν βίον καὶ τὰς ἀπολαύσεις τοῦ βίου. Ἡ νῆσος Λέσβος παρῆγεν ἀνέκαθεν καλὸν οἶνον, καὶ οἱ εὐγενεῖς ἐσυνήθιζον νὰ εὐωχῶνται καὶ ν' ἀμετροποτῶσιν.

»Οὐ χρὴ κάκοισι θυμὸν ἐπιτρέπην (ἐπιφωνεῖ ὁ Ἄλκαϊος)·

»προκόφομεν γὰρ οὐδὲν ἀσάμενοι·

»..... φάρμακον δ' ἀριστον·

»οἶνον ἐνεικαμένους μεθύσθην.»

»Πίνωμεν (λέγει εἰς ἓν ἄλλο του λείψανον),

»Πίνωμεν· τί τὰ λύχ' ὀμμένομεν; δάκτυλος ἄμερα.

»Καὸ δ' ἄερρην κυλίχναις μεγάλαις αἴψα ποικίλαις.

»Οἶνον γὰρ Σεμέλας καὶ Δίος υἱὸς λαθικάδεα

»ἀνθρώποισιν ἔδωκ'· ἔγχυσε κίρναις ἓνα καὶ δύο

»Πλέαις κακ κεφάλας. Ἄ δ' ἐτέρα τὴν ἐτέραν κύλιξ ὦ-

[θήτω].

Ἡ ἀπόλαυσις τῆς ἡδονῆς αὐξάνει, ὅταν πλησίον του, ἐνῶ πίνει, κάθηται καὶ ἡ ἐρωμένη του Δεινομένη. Οὗτος ὁ οἶνος, ὅστις δὲν δύναται ποτε νὰ λείψῃ ἀπὸ τὸν Ἄλκαϊον—διότι συμβουλεύει πρὸ παντός ἄλλου δένδρου νὰ φυτεύωσι κλήματα—εἶναι δι' αὐτὸν καὶ κάτοπτρον τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ἐπειδὴ «ἐν οἴνω ἀλήθεια».

Ἄλλαι σκέψεις ἐπλήρουν τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἄλκαϊου, ὅτε

οὐκ ἀδελφοὶ τοῦ καὶ οὗτος μετὰ τῶν ἄλλων εὐγενῶν συνέλαβον τὸν σκοπὸν νὰ κρημνίσωσι τὸν Μέλαγχρον.

»Μαρμαίρει, λέγει, μέγας δόμος χάλκῳ· πᾶσα δ' Ἄρη
[κεχόσμηται στέγα

»λάμπραισι κυνίαισι, καττᾶν λευκοὶ καθύπερθεν ἵππιοι
[λόφοι

»Νεύοισιν, κεφάλαισιν ἀνδρῶν ἀγάλματα· χάλκιοι δὲ πασ-
[σάλοις

»κρύπτοισι περιχέμεναι λάμπραι κνάμιδες, ἄρκος ἰσχύρω
[βέλευς

»θώρακές τε νέει λίνω, κοίλαι τε κατ' ἄσπιδες βεβλή-
[μενοι·

»Πᾶρ δὲ Χαλκίδικαι σπάθαι, πᾶρ δὲ ζώματα πόλλα καὶ κυ-
[πάττιδες,

»τῶν οὐκ ἔστι λάθεσθ'· ἐπειδὴ πρῶτισθ' ὑπὸ Φεργῶν ἕσταμεν
[ὄδε.

Ἡ μεθ' ὄπλων ἐπανάστασις τῶν εὐγενῶν κατὰ τοῦ Με-
λάγχρου, τὴν ὁποίαν περιγράφει ὁ Ἀλκαῖος διὰ τῶν ἀνω-
τέρω στίχων του, ἐπέτυχε· διότι ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τινος
φατρίας τοῦ λαοῦ, τῆς ὁποίας προίστατο Πιττακὸς ὁ Ὑρ-
ραδίου, ἀνὴρ ταπεινῆς καὶ ἀσήμου καταγωγῆς. Ὁ Μέλαγ-
χρος ἐθανατώθη περὶ τὰ 610 π. Χ. ἀλλ' οἱ εὐγενεῖς δὲν ἀ-
πήλασαν τοὺς καρπούς, τοὺς ὁποίους ἤλπισαν, οὐδ' ἤδη
νῆθησαν ν' ἀνορθώσωσι τὴν πεπτωκυῖαν τάξιν των. Ἐπῆλ-
θον νέαι ταραχαί, νέοι πόλεμοι.

»Ἀσυνέτην, λέγει ὁ Ἀλκαῖος, τῶν ἀνέμων στάσιν

»Τὸ μὲν γὰρ ἔνθεν κύμα κυλίνδεται,

»τὸ δ' ἔνθεν· ἄμμες δ' ὄν τὸ μέσον

»νάϊ φορήμεθα σὺν μελαίνα.

Οἱ φόβοι, τοὺς ὁποίους ἐκφράζει ὁ Ἀλκαῖος διὰ τούτων
τῶν στίχων του ἐπραγματοποιήθησαν. Διότι νέα τυραννὶς
ἦτο ἡ συνέπεια τῆς καταλύσεως τοῦ Μελάγχρου. Ἡ ἀρχὴ
ἐπέρασεν εἰς χεῖρας τοῦ Μυρτίλου. Ἀλλὰ καὶ οὗτος δὲν ἐ-

κράτησεν ἐπὶ πολὺ αὐτήν. Ἐπεσε θῦμα τῆς δυναστικῆς του κυβερνήσεως· οἱ δ' εὐγενεῖς μετα τὸν θάνατον αὐτοῦ ἀπέκτησαν τῷ ὄντι μεγάλην ἰσχύν.

Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον (600 π. Χ.) ὁ Φρύνων μὲ ἀποίκους Ἀθηναίους ἤρπασε καὶ κατέιχε τὴν εἰς τὰ παράλια τῆς Τρωάδος ἀρχαίαν πόλιν τῶν Μυτιληναίων, τὸ Σίγειον. Οἱ Μυτιληναῖοι περιβαλόντες μὲ δινατόν τεῖχος τὸ πλησίον τοῦ Σιγείου κείμενον Ἀχιλλεῖον ἐπολέμουν ἐντεῦθεν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Ἐν τούτοις οἱ εὐγενεῖς δὲν εὐτύχησαν εἰς τοῦτον τὸν πόλεμον. Εἰς μάχην τινα αὐτῶν καὶ τῶν Ἀθηναίων νικηθεὶς ἔρριψεν ὁ Ἀλκαῖος τὰ ὄπλα, διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ φύγῃ γρηγορώτερα. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀπικκοὶ ἀφιέρωσαν τὸ κράνος του εἰς τὸ ἐν Σιγείῳ ἱερόν τῆς Ἀθηνᾶς. Ἄν καὶ ἐπήρετο δὲ διὰ τὴν εὐγένειαν καὶ πολεμικὴν του ἱκανότητα, εὐχαριστήθη ὁμως, ὅτι ἐσώθη ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ ἀστείζεται διὰ τὴν ταχεῖάν του φυγὴν εἰς τὴν πρὸς τὸν φίλον του Μελάνιππον φθὴν λέγων

» Ἀλκαῖος σῶος·

» Ἀρήϊα ἔντεν δ' οὔκ·

» Ἀὔτον ἀλυκτόριον εἰς γλαυ-

» κώπιον Ἴρον ὀνεκράμασσαν

» Ἀττικοί.»

Ταῦτα δυστυχήματα, ὡς φαίνεται, ὑπῆρξαν αἰτία νὰ ἀναδείξῃ ὁ λαὸς τῷ 609 π. Χ. στρατηγὸν τὸν Πιπτακόν. Ὅταν ὁ Φρύνων, ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, πεποισθῶς εἰς τὴν σωματικὴν του βίωσιν καὶ δεξιότητα, διότι εἶχε νικήσει κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Ὀλυμπίων εἰς τὸν δρόμον καὶ τὸ παγκράτιον, προὐκάλεσεν εἰς μονομαχίαν τὸν Πιπτακόν, τὸν ὁποῖον ὁ Ἀλκαῖος ἀπεκάλει Γαύρικα, εἰκὴ δηλαδὴ γαυριῶντα, οὗτος ἐδέχθη τὴν πρόκλησιν ἀνευ δισταγμοῦ καὶ κατώρθωσε νικήσας νὰ θανατώσῃ αὐτόν.

Τὸ ἀνδραγάθημα τοῦτο παρέσχεν εἰς τὸν Πιπτακόν μεγάλην ἰσχύν, καὶ ᾗξησε τὴν ἐν Μυτιλήνῃ ὑπόληψίν του.

Ὁ ἀνὴρ τοῦ δήμου κατέβαλλε τὸν στρατηγὸν τῶν πολεμίων, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου οἱ εὐγενεῖς φεύγοντες ἔρριψαν τὰ ὄπλα. Μὲ τὴν αὐξοῦσαν ὑπόληψιν τοῦ Πιπτακοῦ ἠῤῥησεν ἐκ νέου καὶ ἡ δύναμις τοῦ λαοῦ, τοῦ ὁποίου προίστατο. Ὁ Ἀλκαῖος δὲν ἀπέκαμνε καταδιώκων μὲ τοὺς σίγους τοῦ τὸν Πιπτακόν. Τὸν σκώπτει διὰ τὴν καταγωγὴν του. Μὲ πολλὴν περιφρόνησιν ἀποκαλεῖ αὐτὸν Ζοφοδροπίδαν. Περιπαίζει αὐτὸν διὰ τὴν πενίαν του καὶ τὸν ὀνομάζει Ἀγάσυρτον. Χλευάζει τὴν μὴ διὰ Γυμναστικῆς βελτιωθείσαν κοινὴν στάσιν καὶ σχῆμά του. Περιγελά αὐτὸν ὡς Φύσκωνα, Γάσρωνα καὶ Σαράποδα. Ἔως καὶ αὐταὶ αἰπληγαί, τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἐν τῇ μάχῃ κατὰ τοὺς πόδας ἔγειναν ἀντικείμενον σκώμματος. Ὁ Ἀλκαῖος ἐφοβεῖτο καὶ ἔβλεπεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Πιπτακοῦ ἓνα νέον τύρρανον.

Τῷ ὄντι περὶ τὸ 595 π. Χ. ὁ λαὸς ἐξώρισε τοὺς εὐγενεῖς ἐκ τῆς Λέσβου. Αἱ ἀπόπειραι τῶν ἐξορίστων, τῶν ὁποίων ἠγεῖτο ὁ Ἀλκαῖος καὶ ὁ ἀδελφός του Ἀντιμενίδης, νὰ ἐκἐκθιάσωσι μὲ τὰ ὄπλα τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφὴν, ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὸν λαὸν τῶν Μυτιληναίων ν' ἀναδείξῃ αὐτὸν τῷ 590 π. Χ. αἰσυμνήτην, αἰρετὸν δηλ. τύρρανον ἢ δικτάτορα.

Ἡ ἀνύψωσις τοῦ Πιπτακοῦ ἐδείχθη πολὺ ἐνεργὸς κατὰ τῶν ἐξορίστων καὶ εὐεργετικὴ διὰ τὴν κατάστασιν τῆς Μυτιλήνης. Ὁ λαὸς προέστησεν ἐκυτοῦ τὸν κατάλληλον ἄνδρα· διότι ὄχι μόνον διεκρίθη εἰς τὰς μάχας διὰ τὴν ἀνδρείαν του, ἀλλ' ἐτήρησε πιστῶς πᾶν, ὅ,τι ὑπεσχέθη. Ὑπῆρξεν εὐπροσήγορος εἰς τὴν συναναστροφὴν, ἐπεικῆς εἰς τὰς ἀποφάσεις καὶ λίαν συγγνωμονικὸς πρὸς τοὺς ἐχθροὺς του. Τέλος ἔδειξε περίσκεψιν εἰς τὴν νομοθεσίαν καὶ ἀπαραδειγματίστον ἀφιλοκέρδειαν. Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀφιλοκερδείας του ταύτης διηγοῦνται, ὅτι οἱ Μυτιληναῖοι ἐχάρισαν εἰς τὸν Πιπτακόν τὸ Σίγειον, τὸ ὅποσον οὗτος ἀπέσπασεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Ἀθηναίων νικῆσας τὸν Φρόνω-

να. Οὗτος δ' ἐκράτησε μικρὸν μόνον μέρος αὐτοῦ, τὸ ὅποιον καὶ ἔφερεν ἐπὶ πολὺ ἔπειτα τὸ ὄνομα «Πιττάκειος χίρα» τὸ δὲ λοιπὸν διένειμεν ἐξίσου εἰς τοὺς πολίτας τῆς Λέσθου.

Ὁ Πιττακὸς ἐπίστωσε τὴν ἀφιλοκέρδειάν του ταύτην τρανώτερον καὶ δι' ἄλλων μέσων. Οὗτος ἀνῆκεν εἰς ἐκείνην τὴν νέαν διεύθυνσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου, ἣτις ἀναφανείσα μὲ τὴν τάξιν τῶν πολιτῶν ἀντέταπτεν εἰς τὰς παραδόσεις τῶν εὐγενῶν τὰς παρατηρήσεις τῆς, τὴν ὑγιᾶ κρίσιν, τὴν ἀληθῆ θέσιν τῶν πραγμάτων, καὶ στηριζομένη εἰς τὸ δίκαιον, προσεπάθει νὰ συμβιβάσῃ τὰς ἀξιώσεις τῶν διαπληκτιζομένων φατριῶν. Ὁ Πιττακὸς μετὰ τοῦ Ἀθηναίου Σόλωνος εἶναι ὁ σημαντικώτερος ἀντιπρόσωπος ταύτης τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς σοφίας καὶ διὰ τοῦτο συναριθμεῖ αὐτὸν καὶ ὁ Πλάτων μετὰ τῶν ἑπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος. Καθὼς ὁ ἀντίπαλός του Ἀλκαίος ἐποίησε καὶ οὗτος ᾠδὰς καὶ ἐλεγεία. Ἐν μόνον μικρὸν λείψανον ᾠδῆς ἐσώθη καὶ αὕτη εἶναι ἔντονος προτροπὴ νὰ καταπολεμῶμεν τοὺς ἀπατεῶνας καὶ δολίους ἀνθρώπους.

» Ἐχοντα δεῖ τόξον καὶ ἰσδόκον φαρέτραν

» Στείχειν ποτὶ φῶτα κακόν·

» Πιστόν γάρ οὐδὲν γλώσσα διὰ στόματος λαλεῖ

» διχόρυθον ἔχουσα νόημα·.

Οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς ἀναφέρουσι πολλὰ καλὰ ἀποφθέγματα αὐτοῦ, ὡς δεῖγμα τῆς φρονήσεως καὶ ὀξυδερκείας του· π. χ. τὸ «χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι» τὸ «συνετῶν ἀνδρῶν πρὶν γενέσθαι τὰ δυσχερῆ προνοῆσαι, ὅπως μὴ γένηται ἀνδρείων δὲ γενόμενα εὐ θέσθαι» τὸ «φίλον μὴ κακῶς λέγειν· ἀλλὰ μὴδ' ἐχθρόν», τὸ «καιρὸν γινῶθι» κ.τ.λ.

Ὁ Πιττακὸς παρέσχε τρανῆν ἀπόδειξιν τοῦ λόγου του «Ἀρχὴ ἀνδρα δείκνυσι»· διότι δι' αὐτῆς κατώρρωσε ν' ἀντικρούσῃ τὰς ἀποπειράς τῶν ἐξορίστων τόσον δραστηρίως, ὥστε οὗτοι ἀπέβαλον καὶ τὴν ἐλαχίστην ἐλπίδα τῆς ἐπιτυχίας τῶν σχεδίων των. Τὸν κατὰ τῶν Ἀθηναίων ἄλλως

πόλεμον ἐν Σιγείῳ νὰ ἐξακολουθήσῃ δραστηρίως ἐμπόδισαν αἱ ἐσωτερικαὶ ταρχαί, αἵτινες προηγήθησαν τῆς ἀνυψώσεώς του. Ἀφοῦ ἀνέλαβε τὴν κυβέρνησιν, εὐχαριστήθη εἰς τὴν περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἀπόφασιν τοῦ Περιάνδρου, ὅστις, φαίνεται, αἰρεθεὶς διαιτητῆς ἔκλινε πρὸς τὸ μέρος τῶν Ἀθηναίων. Διότι τὸ Σίγειον μεταξὺ τοῦ 590—585 π. Χ. εὐρίσκετο ἀκόμη εἰς χεῖρας τῶν Ἀθηναίων.

Μὲ χεῖρα στιβαρὰν ἐπανήγαγε τὴν ἡσυχίαν καὶ διετήρησεν αὐτήν. Μὲ ἀκάματον δραστηριότητα προσεπάθησε νὰ βάλῃ εἰς τάξιν τὴν πολιτείαν καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν εἰρήνην δια φρονίμου νομοθεσίας. Τοῦτο ἐφάνη εἰς αὐτὸν οὐσιωδέστερον παρ' ἄλλο νέον πολίτευμα. Ἄν καὶ ἀνηγορεύθη προστατῆς τοῦ δήμου, δὲν ἠθέλησεν ὅμως νὰ ἐνδουθῇ δυναστικὴν ἐξουσίαν. Ἐμίσει τοὺς σφετεριστὰς τῆς ἀρχῆς καὶ δὲν ἤθελε νὰ κλημνίσῃ τὸν Μέλαγχρον, δια νὰ λάβῃ αὐτὸς τὴν θέσιν του. Ἐθεώρει ἑαυτὸν ὡς ἐπιτετραμμένον ἢ ὑπάλλληλον τοῦ λαοῦ· τὸ δὲ περιεργότερον εἶνε, ὅτι δὲν ἠθέλησε νὰ μεταβάλῃ τὰ καθεστῶτα καὶ νὰ συστήσῃ δημοκρατίαν. Ἐζήτησε νὰ συμβιβάσῃ τὴν δικφορὰν τῶν δύο τάξεων μᾶλλον διὰ τινος νομοθεσίας, ἣτις ἔθετε τὰ πραγματικὰ καὶ προσωπικὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν ὑπὸ τὴν προστασίαν ἀπροσωπολήπτων δικαστῶν. Ἠρκέσθη ν' ἀπομακρύνῃ τὴν σκληρότητα τῶν παλαιῶν ἀριστοκρατικῶν θεσμῶν καὶ τὴν αὐστηρότητα τῶν σωματικῶν καὶ χρηματικῶν ποινῶν, καὶ νὰ προστατεύσῃ τὸν λαὸν κατὰ τῆς αὐθαιρεσίας τῶν δικαστηρίων. Ὅτε μιᾶ τῶν ἡμερῶν ἠρωτήθη «ποῖος εἶναι ὁ ἀριστος ἀρχων»; «Ὅχι ἐκεῖνος, εἶπε, τὸν ὁποῖον φοβοῦνται ἀλλὰ διὰ τὸν ὁποῖον φοβοῦνται, μὴ πάθῃ τι, οἱ ἀρχόμενοι.» Καὶ ὅτε ἠθέλησαν νὰ μάθωσι παρ' αὐτοῦ, «ποία ἦν ἡ ἀρίστη ἀρχή»; «ἡ τοῦ ποικίλου ξύλου», εἶπε, σημαίνων τὸν νόμον, διότι ἐπήγαγε, νικᾷ χωρὶς χύσιν αἵματος. Κατὰ δυστυχίαν ἐκτὸς τοῦ νόμου, ὅστις ἐπέβαλεν εἰς τὸν μεθούonta διπλήν ξημίαν, δὲν διεσώθη αὐτὴ, διὰ νὰ δυνηθῇ τις νὰ κρίνῃ ἐρ-

Θῶς περὶ αὐτῆς. Ἀλλὰ φαίνεται, ὅτι ὁ λαὸς δι' αὐτῆς ἔλαβε μέρος εἰς τὸν δικαστικὸν κλάδον, ἀφοῦ ἀπεκλείσθη τῆς κυβερνήσεως. Ἀλλως τὸ ἔργον τοῦ Πιπτακοῦ ἤθελεν εἶσθαι μάταιον.

Ἀφοῦ ὁ Πιπτακὸς ἐτελείωσε τὴν νομοθεσίαν του καὶ αἱ νέαι διατάξεις αὐτοῦ εἶχον ἀρκούντως στερεωθῆ, ἐξήλειψε καὶ τὰ τελευταῖα λείψανα τῶν αἱματηρῶν πολέμων, οἵτινες προηγῆθησαν τῆς κυβερνήσεώς του. Συνεχώρησεν εἰς τοὺς ἐξορίστους εὐγενεῖς νὰ ἐπιστρέψωσι καὶ οἱ ἡγούμενοι αὐτῶν Ἀντιμενίδης καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀλκαῖος, οἵτινες τόσον σφοδρῶς καὶ πικρῶς μὲ τὸ ξίφος καὶ μὲ τὸν λόγον κατεπολέμησαν αὐτόν, δὲν ἀπεκλείσθησαν ταύτης τῆς ἀμνηστίας. « Συγγνώμη τιμωρίας κρείττων » λέγουσι, ὅτι εἶπεν, ὅτε ζωγρήσας τὸν Ἀλκαῖον ἄφησεν αὐτὸν ἐλεύθερον.

Ἀφοῦ ὁ Πιπτακὸς προσήνεγκε μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὴν πατρίδα καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ, ἀφοῦ καθησύχασε τὴν Λέσθον, συνδιήλλαξε τὰς φαρτίαις, ἐπέθηκε τὸν Κολοφῶνα εἰς τὸ ἔργον του καταθέσας τῷ 586 π. Χ. οἰκειοθελῶς τὴν ἀρχὴν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀναθέσει εἰς αὐτόν ὁ λαός. Ἐθεώρησε τὸ ἔργον του ὡς ἀποπερανθὲν καὶ τὸν λαὸν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς νομοθεσίας ὡς μὴ χρῆζοντα προστάτου. Δέκα ἔτη ἔσχεν ἀπεριόριστον καὶ ἀνυπεύθυνον ἀρχὴν. Ὑπῆρξεν ὁμῶς ἐπίσης λιτὸς καὶ μεγαλόψυχος· ἢ δ' ἐξουσία δὲν ἐδελέασεν αὐτόν, οὐδ' ἡ ἰδέα τοῦ νὰ καταλίπη βασιλείαν εἰς τοὺς ἀπογόνους του. Εἶχε τὴν δύναμιν ἐν πεποιθήσει νὰ φανῆ δίκαιος ἐναντίον τοῦ συμφέροντός του. Ἡ ἀφιλοκερδὴς ἀπόφασις ἠδύνατο νὰ βλάβῃ καὶ αὐτόν καὶ τὴν Μυτιλήνην. Οἱ ἐναντίοι του ἠδύνατο νὰ τὸν καταδιώξωσι δικαστικῶς διὰ τὰς πράξεις του. Τὰ πάθη τῶν φαρτιῶν ἠδύνατο ἐκ νέου νὰ ἐκραγῶσιν· ἀλλ' αἱ χεῖρες καὶ τὸ συνειδὸς του ἦσαν τόσον καθαρὰ, ὥστε ἡ πιθανότης τῆς καταδιώξεως μᾶλλον τὸν εὐχαρίστει παρά τὸν ἐφόβιζε, καὶ ἡ πολιτικὴ αὐτοῦ ὀξυδέρκεια δὲν τὸν ἠπάτησε ὅσον ἀφορᾷ

τὴν κατάστασιν τῆς νήσου καὶ τοὺς καρποὺς τῆς δραστη-
ριότητός του.

Ὁ Πιττακὸς ἠδύνατο νὰ ἐναεβρύνηται διὰ τὰς συνεπείας ταύτας. Κατώρθωσε νὰ παύσῃ τὸν ἄγριον καὶ ἐμπαθῆ ἀ-
γῶνα μεταξὺ τῶν εὐγενῶν καὶ τοῦ λαοῦ, συνεφιλίωσε τὰς
ἠρεθισμένας κατ' ἀλλήλων φατρίας διὰ τῆς νομοθεσίας του,
ἥτις ἐξησφάλιζε τὰ δικαιώματα ὄλων, καὶ παρέδιδε τὴν
φυλακὴν αὐτῶν εἰς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, ἣ ὁποία ἐξά-
παντος συνεχῶρει εἰς τοὺς εὐγενεῖς τὴν προεδρίαν καὶ ἐχο-
ρήγει εἰς τὸν λαὸν μεγαλητέραν συμμετοχὴν εἰς τὴν κυ-
βέρνησιν. Σιμὰ τοῦ Σόλωνος ὁ Πιττακὸς εἶναι εἰς τῶν ἀ-
μεμπτοτέρων χαρακτήρων, τοὺς ὁποίους ἐπαρουσίασε τῶν
Ἑλλήνων ἡ Ἱστορία. Δὲν ὑπάρχει ἀντίθεσις τρανωτέρα παρὰ
τὴν τοῦ Ἀλκαίου καὶ Πιττακοῦ, τοῦ ἀπολαυστικοῦ καὶ φλο-
γεροῦ ποιητοῦ, τοῦ ἐμπαθοῦς καὶ φιλάρχου ἀριστοκρατικοῦ
καὶ τῆς ὀλιγαρχοῦς ἡρεμίας, τῆς μεγαλκαρδίου μετριό-
τητος, τῆς ἀπρολήπτου συνέσεως καὶ τῆς ἀφιλοκερδέως ἀ-
φροσύσεως καὶ χρηστότητος. Εὐτυχία διὰ τὴν Λέσβον,
διότι ὁ προϊστάμενος τῶν εὐγενῶν δὲν ὑπερέβαινε τὸν Πιτ-
τακὸν κατὰ τὴν πρακτικὴν δύναμιν καὶ μετριότητα, κατὰ τὴν
σύνεσιν καὶ κατὰ τὴν ἀνδρείαν. Ὁ Πιττακὸς ἀπέθανε δέκα
ἔτη μετὰ τὴν κατάθεσιν τῆς ἀρχῆς εἰς ἡλικίαν, ὡς λέγου-
σιν, ἑβδομήκοντα ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα. Οἱ Μυτιληναῖοι ἀνή-
γειραν πρὸς τιμὴν αὐτοῦ μνημεῖον μετὰ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν:
«Οἰκείοις δακρύοις ἀ γειναμένα καταθάπτει
» ἐνθάδε Πιττακόν, ἀ δ' ἱερὰ Λέσβος».

("Ἐπεταὶ συνέχεια.)

ΑΝΑΡΡΑΦΗ ΜΕΘ ΥΠΟΤΟΜΗΝ
ΗΤΟΙ ΜΕΘΟΔΟΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ
ΠΡΟΣ ΙΑΣΙΝ ΤΗΣ ΤΡΙΧΙΑΣΕΩΣ.

(Συνέχεια ἴδ. σελ. 497.)

Ἡ ἀπλότης ἡμῖν αἰεὶ προτιμότερα, καὶ δὴ χειρουργοῦμεν ἄνευ χλωροφορμίου καὶ ἄνευ ὑποβολῆς κερατίνης πλακῶς ὑπὸ τὸ βλέφαρον καὶ ἄνευ τοῦ βλεφαροστάτου τοῦ Snellen! Ἄλλ' οὐδὲν κωλύει γενέσθω χρῆσις καὶ τούτων. Ὑποθεῖς δὲ νήματα σηρικὰ ἢ λεπτὰ βράμματα ἐξ ἐντέρου τρισὶν βελόναις ταῖς κυρταῖς ταῖς τὸ κύαρ ἐχούσαις καὶ ἐπὶ πανίου ἐγκαταπέρας, θές ἐν πινακίῳ. Ἐνθες δὲ καὶ ὀξύ σμιλίον σμικρὸν τὴν ἀκμὴν ὑπόκυρτον ἢ μαχαίριον τοῦ V. Gräffe, ἢ λογχοειδὲς μαχαίριον δίστομον καὶ ἀγκίστριον λαβὴν ἔχον καὶ βελονοκάτοχον. Εὐχερεστέρα δὲ καὶ ἀπλουστέρα ἢ τῶν βράμμάτων διεκβολὴ δι' ἀγγύλης βελόνης, λαβὴν ἐχούσης· τὸ δὲ κύαρ παρὰ τὴν αἰχμήν.

Καθέδριον ἤδη σχημάτισον τὸν κάμνοντα ἤτοι ἐμπρός σου ἢ ἐξ εὐωνύμων· ὁ δὲ βοηθῶν ὀπισθεν ἐστῶς στηρίζετω τὴν κεφαλὴν τοῦ τριχιῶντος· εἶτα τοῦ σμιλίου γραφικοῦ καλάμου δίκην τῷ ἀντίχειρι λιχανῶ καὶ μέσῳ δακτύλῳ τῆς δεξιᾶς ἐπιλαβόμενος χειρός, ἐπίθες τὴν μέγαν δάκτυλον τῆς ἀριστερᾶς ἐπὶ τοῦ δέρματος τοῦ ἄνω βλεφάρου ἄνωτέρῳ τῶν βλεφαρίδων, ἀνελκύων δὲ τὸ βλεφαρικὸν δέρμα ἔκστρεψον εἰς ὄψιν τὸ ἐλεύθερον χεῖλος, μέχρῃς οὐ τὰ τῶν ταρσικῶν ἀδένων στόμια φανερά ποιήσης. Δὸς ἤδη τὴν ὑποτομήν, τὴν δεξιάν ἐπὶ τῆς παρεῖας ἐρείδων, κατὰ τοῦ βλεφαρικοῦ χείλους ὀπισθεν μὲν τῶν νυττουσῶν, ἀκριβῶς δὲ πρὸ τῶν στομίων τῶν ταρσικῶν ἀδένων, τούτων τε καὶ τῶν βολβῶν τῶν βλεφαρίδων καὶ τοῦ δακρυακοῦ σημείου φειδόμενος. Διηκέτω δ' εἰς μῆκος ἢ ὑποτομὴ ὀλικῆς μὲν οὐσης τῆς τριχιάσεως, ἀνά τε βλεφαρικήνης

κόν" χείλος ὄλον ἀπὸ τοῦ μεγάλου κανθοῦ ἄχρι τοῦ μικροῦ ἢ τοῦμπαλιν, μερικῆς δέ, δύο μὲν γραμμὰς ἐν-τεῦθεν τῶν νυττουσῶν, δύο δὲ γραμμὰς ἐκεῖθεν, ἀκριβῶς μὲν πρὸ τῶν στομίων τῶν τοῦ ταρσοῦ ἀδένων, ὀπίσθεν δὲ τῶν νυττουσῶν, ὡς ἄνω εἶπομεν. Καθ' ὕψος δ' ἔστω ἡ ὑποτομὴ ὡς οἶόν τε βαθυτέρα, διήκουσα καὶ μέχρι τοῦ πρὸς τὴν κόγχην χείλους τοῦ ταρσοῦ, διότι συνεργεῖ τῇ ἀνασπᾶσει καὶ τῇ ἀναρροφῇ τοῦ τὰς βλεφαρίδας φέροντος προσθίου πετάλου τοῦ ὑποτμηθέντος βλεφάρου. Οὕτω τῆς ὑποτομῆς γενομένης, διήρηται τὸ βλέφαρον εἰς δύο πέ-ταλα, ἐξ ὧν, τὸ μὲν πρόσθιον περιλαμβάνει τὸ δέρμα, τὸν βλεφαρικὸν μ.ῦν καὶ τὰ τῶν βλεφαρίδων θυλάκια τὸ δὲ ὀπίσθιον τὸν ἐπιπεφυκότα καὶ τὸν ταρσὸν μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἐγκεκλεισμένων Μειβομείων ἀδένων. Ἐ-χει δὲ ἐπὶ ὀλικῆς τριχιάσεως μῆκος καὶ ὕψος σχεδόν, ὅσον καὶ ὁ ταρσός· γυμνὴ ἄρα πρόκειται ὅλη σχεδὸν ἡ προσθία αὐτοῦ ἐπιφάνεια.

Φείδου δὲ τῶν τοῦ ταρσοῦ ἀδένων καὶ τῶν στομίων αὐτῶν, ὅπου ἂν ὦσι ὑγιεῖς· διότι τὸ ὑπ' αὐτῶν ἐκκρινόμενον λεπτόκοκκον λίπος (ἢ λήμη) ἐπιχρίει τὸ χεῖλος τῶν βλε-φάρων καὶ παρακαλύει τὴν πρὸς τὰ ἔξω ροὴν τῶν δα-κρῦων, συντελεῖ δὲ καὶ πρὸς εὐκίνησιάν τῶν βλεφάρων. Πρόσεχε δὲ μὴ ἀδικήσης καὶ τοὺς βολβοὺς τῶν βλεφα-ρίδων, διότι ἀποπίπτουσι ταῦτα, ποιεῖς δὲ τὸν κάμνοντα εἰ-δεχθῆ εἰς ὄψιν· τὸ δὲ γεῖρον, ἂν τινες βολβοὶ ἀλώσῃται μεί-νωσιν ἐπὶ τοῦ ταρσοῦ, ἐκρύνονται βλεφαρίδες καὶ ἐντρέπονται· ἔνεκα τῆς οὐλώδους συρρικνώσεως πρὸς τὸν βολβὸν καὶ ἀδικού-σιν αὐτὸν μεγάλως καὶ πάλιν ὀπίσω τὰ αὐτὰ ποιεῖν δεῖον πρὸς ἴσιν τῆς τριχιάσεως. Προσεκτέον λοιπόν.

Ἐχε δὲ ἀείποτε ὑπ' ὄψιν τόνδε τὸν τρόπον τῆς ὑπο-τομῆς, ἵνα ἐπιτυγχάνης. Οἱ τῶν βλεφαρίδων βολβοὶ κείν-ται, ὡς ἄνω εἶπομεν, εἰς βάθος 2 χιλιοστῶν τοῦ μέτρου ἀπὸ τοῦ βλεφαρικοῦ χείλους μεταξύ σφραγτῆρος μύδος καὶ

ταρσοῦ. Ἀρχόμενος λοιπόν δὲς τὴν ὑποτομῆν εἰς βάθος οὐχὶ πλέον τοῦ ἑνὸς ἢ ἑνὸς καὶ ἡμίσεος χιλιοστοῦ τοῦ μέτρου ἀπὸ κανθοῦ διήκουσαν ἐπὶ κανθόν· ὁ δὲ βροηθὸς τῷ περι-
 τασίῳ ἢ τῷ ταρσῷ ἀγκιστρον ἐγκαταπείρας, κατα-
 τεινέτω αὐτόν, διότι σφόδρα συνεργεῖ τῇ ὑποτομῇ καὶ τῇ
 εὐχερεστέρα καὶ ἀλύπω ἀποφιλώσει τοῦ ταρσοῦ· εἶτα δὲ
 τὴν αἰχμὴν τοῦ σμιλίου κατὰ τοῦ ταρσοῦ μᾶλλον διευθύ-
 νων ἀποφίλων αὐτόν κατὰ μικρὸν ἀπὸ τῶν ὑπερκαιμέ-
 νων ἰστών εἰς βάθος ἀρκοῦν, τὸν νοῦν προσέχων μὴ τάμης
 τοὺς βολβοὺς τῶν βλεφαρίδων, μηδὲ τὸν ταρσὸν μηδὲ τοὺς
 ἐν αὐτῷ Μειβομεῖους ἀδένας. Ἄν δὲ ποτε ἀποτάμης τὰ
 θυλάκια τῶν βλεφαρίδων καὶ ἐναπομείνωσιν αἱ μητέρες
 αὐτῶν ἀλώθηται ἐπὶ τοῦ ταρσοῦ, διὰ λαβίδος λεπτῆς ἢ τῷ
 ἀγκίστρῳ συλλαβῶν αὐτὰ μετὰ τοῦ περικειμένου συνεκτι-
 κοῦ ἰστοῦ, ἀνάτεινον καὶ ἔκταμε σμιλίῳ ὄξυτόμῳ. Ὅταν
 δὲ ὁ βλεφαρικός μῦς ἢ ὑπερτραφῆς καὶ λίαν ἰσχυρὸς καὶ
 ἀντενεργῆ τῇ ἰάσει τῆς τριχιάσεως λίαν ἐπιβλαβῶς, τὰ μυ-
 κὰ δερμάτια αὐτοῦ, ὅσα ἐκάστωτε ἀρκεῖ, ἀγκίστρῳ κα-
 τατείνας, ἔκταμε σμιλίῳ ἢ ψαλιδίῳ καὶ ἀσθενέστερον αὐ-
 τὸν ποιήσον καὶ ἄρον τὴν ἐπιβλαβῆ αὐτοῦ ἀντενέργειαν·
 ἢ τὸ σμιλίον κάθετον ἐν τῇ ὑποτομῇ ὑποβαλὼν καὶ τὴν
 ἀκμὴν αὐτοῦ πρὸς σὲ αὐτόν στρέψας, ἐπίθες τὸν μέγαν
 τῆς δεξιᾶς δάκτυλον ἐπὶ τοῦ βλεφαρικοῦ δέρματος ἄνω
 τῶν βλεφαρῶν καὶ προσπίεσον αὐτῷ τὸ σμιλίον καὶ κα-
 τὰ κάθετον ἐν ἑσὶ τόποις τὰς τοῦ βλεφαρικοῦ μῦος ἵ. εὑπὸ
 τὸ δέριμα διάταμε, ἐξασθενῶν καὶ οὕτως αὐτόν. Ὅταν δὲ ὁ
 ταρσὸς ἢ εἰς σκληρότατον οὐλώθη ἰστόν ἐξηλλοιωμένος,
 τελικὴν ἔκβασιν τῆς διηθήσεως αὐτοῦ διὰ λεμφαδῶν κυτ-
 ταρῶν καὶ τῆς ἐκβλαστῆσεως τοῦ συνεκτικοῦ ἰστοῦ αὐτοῦ
 ἐπὶ συκώσεων τῶν βλεφάρων (τραχωμάτων), καὶ οἱ
 ἀδένες αὐτοῦ ὄλως ἠτρεφηκότες καὶ ὁ ταρσὸς ἔσω νεύη
 καὶ δὴ ἢ φαλάγγωσις ἢ πτῶσις τῶν ἀρχαίων ἐνυ-
 κάρχη, καὶ ὅταν τὰ βλέφαρα ὣσιν ὑπὲρ μέτρον παχύτε-

τερα τοῦ κατὰ φύσιν ἔνεκα ἀμυλοειδοῦς ἐξαλλοιώσεως τοῦ ταρσοῦ καὶ τῶν ἀδένων αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπιπεφυκότος, τότε δὴ μηκέτι μερίμνα περὶ τῶν Μειβομείων ἀδένων, ὑποτέμνων διότι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐντελῶς ἀπώλεσαν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, ἀλλὰ μετὰ τελείαν τὴν ὑποτομὴν, ὑπέκταμε τῶ σμιλίῳ στιβάδας τινὰς ἀπὸ τῆς προσθίας τοῦ ταρσοῦ ἐπιφανείας, ἐν ἀνάκλασις μὲν αὐτοῦ γένηται, ἰσχνότερον δὲ τὸ βλέφαρον καὶ μαλθακώτερον καὶ εὐκαμπτότερον καὶ εὐκινητότερον, πρότεγε δὲ τὸν νοῦν μὴ βλάβης μόνον τοὺς βολβοὺς τῶν βλεφαρίδων.

Τὰ δὲ ῥάμματα τόνδε τὸν τρόπον διαπέρα καὶ ἀμμάτιζε.

Τὸ τὰς βλεφαρίδας φέρον πρόσθιον πέταλον ἀνάσπα τῶ ἀντίχειρι τῆς ἀριστερᾶς σου, ὁ δὲ βροηθὸς τῶ ἀγγίστρῳ κατατεινέντω τὸν ταρσὸν· εἶτα δὲ τῇ δεξιᾷ χειρὶ σου λαβέ τὴν ἀγκύλην βελόνην τὴν μετὰ λαβῆς, ῥάμμα ἔχουσαν κατὰ τὸ κύαρ τὸ παρά τὴν αἰχμὴν, καὶ διαπέρας περὶ τὸ κογχικὸν χεῖλος τοῦ ταρσοῦ διὰ τοῦ περιταρσίου ἢ τῶν προσθίων στιβάδων τοῦ ταρσοῦ ἢ καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ κογχικοῦ διαφράγματος ἐκ δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερά, στρέψον τὴν αἰχμὴν τῆς βελόνης μικρὸν πρὸς σὲ αὐτὸν καὶ διακέντησον ἐκ τῶν ὀπισθεν ἐπὶ τὰ πρόσω τὸ φέρον τὰς βλεφαρίδας πρόσθιον πέταλον 2 γ. μ. ἄνωθεν τοῦ βλεφαρικοῦ χεῖλους φυλασσόμενος οὕτω τοὺς βολβοὺς τῶν τριχῶν. Διώθησον τὴν βελόνην πρὸς τὰ πρόσω, μέγρις οὗ φανῇ τὸ παρά τὴν αἰχμὴν κύαρ καὶ δὴ καὶ τὸ ἐν αὐτῷ ῥάμμα ἄνω τῶν βλεφαρίδων· εἶτα λαβὲ παρά τὸ κύαρ τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ ῥάμματος διὰ λαβίδος ἢ τῶ ἀντίχειρι καὶ λιχανῶ τῆς ἀριστερᾶς καὶ διεξέλκυσον ἐκ τοῦ πόρου τῆς διακεντήσεως, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐκ τοῦ κύατος τῆς βελόνης· ἀλλὰ κάτεχε τῇ δεξιᾷ σου τὸ ἕτερον κρεμάμενον ἄκρον τοῦ νήματος, ἵνα μὴ καὶ τοῦτο συνδιεξέλθῃ. Ἐπειτα διέκβαλε ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ μέρους τὴν βελόνην, τὸ ῥάμμα ἐν τῷ κύατι ἔχουσαν, καὶ διακέντησον ἐκ τῶν ὀπισθεν ἐπὶ

τὰ πρόσω πάλιν τὸν βλεφαρικὸν μῦν, καὶ τὸ δέριμα 3—4 χ. μ. μακρὰν τοῦ πρώτου πόρου καὶ 2 χ. μ. ἄνω τῶν βλεφαρίδων. Διεξέλκυσσον δὲ πρὸς τὰ πρόσω καὶ τὸ ἄκρον τοῦτο τοῦ ράμματος ἀπὸ τε τοῦ πόρου καὶ ἀπὸ τοῦ κύατος καὶ διέκβαλε τὴν βελόνην ὀπίσω.

Οὕτω λοιπὸν ἢ μὲν ἀγκύλη τοῦ ράμματος διαπερᾶ διὰ τοῦ περιταρσίου ἢ τοῦ ταρσοῦ, ἢ διὰ τοῦ κογχικοῦ διαφράγματος, τὰ δὲ δύο ἄκρα αὐτοῦ διεξέρχονται διὰ τοῦ προσθίου πετάλου ἄνω τῶν βλεφαρίδων, ἀπέχοντα 3—4 χ. μ. ἀπ' ἀλλήλων. Τρία ράμματα συνήθως ἀρκοῦσιν, ἓν εἰς τὸ μέσον καὶ ἀνὰ ἓν εἰς ἐκάτερον ἄκρον, ἐπὶ μερικῆς δὲ τριχιάσεως δύο ἢ καὶ ἓν μόνον.

Τοῦ μεσαίου ράμματος τὰ ἄκρα διέκβαλε 3—5 χ. μ. ἄνω τῶν βλεφαρίδων· διότι πλεόν εὐχάριστον τὸ ἀποτελεσμα. Ἦδη πέρασον εἰς ἐκάτερον ἄκρον ἐκάστου ράμματος ἀνὰ ἓν μικρὸν ὑέλινον κοράλλιον (χάνδρον) καὶ ἀμμάτισσον χειρουργικὸν ἄμμα· σφίγξον δὲ κατὰ μικρὸν πρῶτον τὰ δύο ἄκρα ράμματα, εἶτα τὸ μεσαῖον, μέχρις οὗ τὸ χεῖλος τοῦ προσθίου πετάλου ἀνέλθῃ 2—4 χ. μ. ἄνω τῶν στομίων τῶν Μειβομείων ἀδένων καὶ δέσον εἶτα τὸν ἐπιβοηθητικὸν κόμβον καὶ εἰς τὰ τρία ράμματα. Ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως δὲ τοῦ χειρουργοῦντος ἐξήρηται ἡ ἀρκοῦσα ἐκάστοτε μεταπόσις τοῦ χείλους τοῦ προσθίου πετάλου· ἐλεύθερον μένει αὐτῷ τὸ στάδιον· ἀλλὰ καὶ ὑψηλότερόν τι τοῦ δέοντος ἂν μεταφυτευθῇ, οὐδὲν ἐπιγίνεται κακόν, οὔτε δυσμορφία ἐναπομένει.

Ἄλλὰ καὶ διὰ δύο ἀγκύλων βελονῶν ἐφηρμοσμένων εἰς τὰ ἄκρα τοῦ αὐτοῦ ράμματος εὐκολος ἢ ἄνω ραφή. Λαβὼν τὴν βελόνην εἴτε βελονοκατόχῳ ἢ τῷ ἀντίχειρι καὶ λιχανῷ τῆς δεξιᾶς διακέντησον τὸ πρῶτον διὰ τοῦ περιταρσίου καὶ διέκβαλε τὴν βελόνην, εἶτα δὲ διώθησον ἐκτέραν βελόνην διὰ τοῦ προσθίου πετάλου ἐκ τῶν ὀπίσω ἐπὶ τὰ πρόσω κατὰ τὰ ἄνω ὀρισθέντα μέρη. Ἄλλὰ καὶ διὰ μιᾶς

μόνης ἀγκύλης βελόνης ράπτεις ἐν ἀνάγκῃ διαπείρας πρῶτον τὴν βελόνην διὰ τοῦ ταρσοῦ ἢ τοῦ περιταρσίου ἢ καὶ διὰ τοῦ κογχικοῦ διαφράγματος ἐκ δεξιῶν ἐπὶ τὰ εὐώνυμα, διεξέλκυσον τελείως, εἶτα δὲ διακεντήσας διὰ τῶν δεματίων τοῦ βλεφαρικοῦ μὸς καὶ παράγων τὴν βελόνην ὑποδορίως ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω διέκβαλε ὀπισθεν τῆς ἐκφύσεως τῶν βλεφαρίδων καὶ κατὰδεε μετὰ τὴν διαπέρασιν ὄλων τῶν ἐκάστοτε ἀναγαίων ραμμάτων. Ἡ μετὰ τὴν διεκβολὴν τῆς βελόνης διὰ τοῦ ταρσοῦ διώθησον αὐτὴν διὰ τοῦ προσθίου πετάλου 2—3 χ. μ. ἄνω τῶν βλεφαρίδων, διαπέρασον οὕτω τὰ ἀναγκαιοῦντα ράμματα, θές πρὸ τῶν βλεφαρίδων σμικρότατον πτυγμάτιον ἢ μοτὸν, ἵνα μὴ βλαφθῇ τὸ χεῖλος τοῦ προσθίου πετάλου, καὶ ἀμμάτισον ἐπ' αὐτοῦ τὰ ράμματα καὶ κόψον τὸ περιττὸν ράμμα. Ὅπως ποτ' ἂν ράψῃς καὶ ἀμμάτισῃς μενέτω πάντοτε γυμνὴ ἡ προσθία ἐπιρᾶνεια τοῦ ταρσοῦ εἰς ὕψος 2—4 χ. μ. ἀπὸ τῶν στομιῶν τῶν ταρσικῶν ἀδένων. Μετὰ δὲ τὴν χειρουργίαν ἐπίθες πτυγμάτια ἐν ψυχρῷ ὕδατι τὴν πρώτην ἡμέραν, εἶτα δὲ ἐπίθῃσαι χρῶ μέχρι τῆς τρίτης ἡμέρας, ὅτε ἀφαιρέσον τὰ ράμματα. Πάντοτε ἐπέρχεται ἢ κατὰ πρῶτον σκοπὸν ἔνωσις, οὐδέποτε δὲ φλόγωσις. Μετὰ τὴν τελείαν ἐπούλουσιν τόσῳ ἀσήμαντα ἔχνη ἐναπολείπονται, προϊόντος τοῦ χρόνου, ὥστε μόνον ἰατρὸς ἀκριβῶς παρατηρήσας, διακρίνει λεπτοτάτην γραμμοειδῆ οὐλήν κατὰ μῆκος τοῦ βλεφαρικοῦ χείλους, ὡς τὸ μόνον ἔχνος τῆς ἐκτελεσθείσης χειρουργίας.

Ἐπὶ τριχιάσεως δὲ τοῦ κάτω βλεφάρου ὁδὸς τὴν ὑποτόμην κατὰ τοῦ βλεφαρικοῦ χείλους εἰς βάθος οὐχὶ πλέον τῶν 2—3 χ. μ. εἶτα δὲ ἀντὶ τῆς ἄνω ῥαφῆς ποιήσον τὸν ἀποβροχισμόν τοῦ δερμάτος κατὰ V. Arlt. Διὰ δύο σημείων μελάνης 2—3 χ. μ. κάτω τοῦ βλεφαρικοῦ χείλους διαίρεσον κατὰ μῆκος τὸ κάτω βλέφαρον εἰς τρία ἴσα μέρη· εἶτα δὲ τῶν ἀντιχείρι καὶ λιχανῶ τῆς ἀριστερᾶς ἀνατείνας ἐγκάρσιον πτυχήν τοῦ βλεφαρικοῦ δερμάτος διάπειρον βελόνην ἰσχυρὸν ἔχου-

σαν ράμμα κάτωθεν ἐπὶ τὰ ἄνω διὰ τῆς βάσεως τῆς πτυχῆς, διέλκυσον ἀρκούντως τὸ ράμμα, καὶ εἶτα 2 χ. μ. μακρὰν τῆς ἐκκεντήσεως διακέντησον αὖθις ἐπὶ τὰ κάτω 3—4 χ. μ. μακρὰν τοῦ σημείου τῆς ἐμπάρσεως. Δύο ράμματα ἀρκοῦσιν· ἔστωσαν δ' αἱ μὲν ἀγκύλαι αὐτῶν κατὰ τὰ δύο σημεῖα τῆς μελάνης, ἀπέχοντα 1 ἐ. μ. περίπου, τὰ δὲ ἄκρα αὐτῶν ἐπὶ τὰ κάτω κρεμύμενα. Κατάδεσον ἤδη σφιγκτὰ τὰ ράμματα ἐπὶ μοτοῦ ἢ πτυγματίου, ἢ πέρασον εἰς ἐκάτερον ἄκρον ἐκάστου ράμματος ἀνά ἓν μικρὸν ὑέλινον κοράλλιον καὶ κατάδεσον. Ἐπίθεις ψυχρὰ, ἀφαίρεσον δὲ τὰς ραφὰς μετὰ 48 ὥρας.

Ἵνα δὲ ἀκριβῶς καταδείξωμεν τίνα τὰ πλεονεκτήματα τῆς ἡμετέρας μεθόδου, ἐπιτραπέιτω ἡμῖν σύντομος περιγραφή τῶν μέχρι σήμερον γνωστῶν χειρουργιῶν πρὸς ἴασιν, τῆς τριχιάσεως (διστριχιάσεως, φαλαγγώσεως ἢ πτώσεως καὶ θξέος ἐντροπίου). Θαυμαστὸν δὲ ὄντως ὅτι οἱ προπάτορες ἡμῶν ἐγίνωσκον τὰς πλείστας καὶ σπουδαιότερας τῶν χειρουργιῶν τούτων, ὡς ὁ σεβαστὸς μοι διδάσκαλος, ὁ δαίμωνιος Ἀναγνωστᾶκης, φωτὸς φεινότερον κατέδειξεν, ἀκαμάτως τὰς συγγραφὰς τῶν πατέρων τῆς Ἰατρικῆς μελετήσας καὶ ἐπισταμένως ἀνερευνήσας.

Καὶ αἱ μὲν τῶν μεθόδων τούτων σκοποῦσι τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν θυλακίων καὶ δὴ καὶ αὐτῶν τῶν βλεφαρίδων, ἵνα οὕτω ἀπαλλαγῇ ὁ ὀφθαλμὸς τῆς ἀδικίας τῆς ἀπὸ τῶν νυττουσῶν· αἱ δὲ ποικιλοτρόπως ἐπίκητοῦσιν, ἵν' ἀποτρέψωσιν ἀπὸ τοῦ βολβοῦ τὰς εἰσκλημμένας καὶ παραφρομένους τρίχας καὶ ἀπαλλάξωσιν οὕτως αὐτὸν ἀδικίας ἀφορήτου.

Συγκεφαλαιοῦμεν τὰς ποικίλας ταύτας χειρουργίας εἰς ἑξ γενικὰς μεθόδους· εἰσὶ δ' αἱ ἑξῆς:

1). Ἐξαφάνιτις μερικὴ ἢ ὀλικὴ τῶν βολβῶν τῶν βλεφαρίδων.

2.) Εὐλυσίς τῶν εἰσκλημμένων ἢ παραφρομένων ἐν τοῖς βλεφάροις τριχῶν.

3.) Ἀνάκλασις τοῦ χεῖλου τοῦ βλεφάρου διὰ πεικίλο-
τρόπου βραχύνσεως τοῦ δέρματος αὐτοῦ.

4.) Ἀνάκλασις τοῦ ἠγκυλωμένου ταρσοῦ καὶ δὴ καὶ τοῦ
βλεφαρικοῦ χεῖλου.

5.) Μεταφύτευσις τοῦ φέροντος τὰς βλεφσρίδας καὶ τοὺς
βολβοὺς αὐτῶν.

6.) Ἡ κανθοπλασία.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ.

ΤΙΝΑ ΤΑ ΜΕΣΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

Ὡς ἀστέρα ὁδηγὸν εἰς τὸ περὶ παιδεύσεως τῶν
γυναικῶν θέμα πρέπει νὰ λάβωμεν τὴν ἀρχὴν ταύτην
«Παίδευε ἐν μὲν τῇ γυναικὶ τὸν ἄνθρωπον, ἐν δὲ τῇ ἀν-
θρώπῳ τὴν γυναῖκα». Τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἀρχῆς ταύ-
της ἐπιβάλλει εἰς ἡμᾶς τὸ καθήκον, καθὼς φροντίζομεν
περὶ τῆς παιδεύσεως τῶν ἀνδρῶν, οὕτω νὰ φροντίζωμεν
καὶ περὶ τῆς τῶν γυναικῶν. Διότι πᾶν μέρος καθ' ἑαυτὸ ἀ-
ποτελεῖ μόνον τὸ ἥμισυ, ἠνωμένον δὲ μετὰ τὸ ἕτερον ἀποτε-
λεῖ τὸ ὅλον ἢ τὸ γένος, τὸν τέλειον δηλ. ἄνθρωπον. Μόνον
δ' ὡς ὅλον δύναται νὰ διατηρηθῇ ἡ ἀνθρωπότης καὶ νὰ ἐπι-
τευθῇ ὁ σκοπὸς αὐτῆς. Τὰ πρὸς τοῦτο μέσα εἶναι ἡ ἀ-
νάπτυξις τῶν σωματικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων, τὰς
ὁποίας ἡ φύσις κατὰ διαφόρους μὲν βαθμοὺς, ἀλλ' ὅμως ἔ-
δωσεν εἰς πᾶν γένος συμφῶνως πρὸς τὸν προορισμὸν καὶ

τὴν διοργάνωσίν του. Εἰς τὰ μέσα τῆς ἀνθρωπίνης παιδεί-
σεως τῆς γυναικὸς ἀνήκει πρῶτον ἡ σωματικὴ ἀνάπτυξις
ἀνάπτυξις, ἡγουν ἡ ὑγεία καὶ καλλονὴ τῆς σωματικῆς
μορφῆς, ἡνωμένη μετὰ κοσμιότητος καὶ εὐσχημοσύνης. Ἡ
περὶ αὐτῆς φροντίς ἀνήκει βεβαίως κατὰ τὰ ἔτη τῆς παιδι-
κῆς ἡλικίας ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν οἰκίαν, ἔπειτα ὁμως καὶ
εἰς τὴν σχολὴν. Αὕτη ὡς βοηθὸς τῆς οἰκίας πρέπει νὰ διορ-
θόνῃ τὰ ἐξ ἀγνοίας ἢ ὀλιγωρίας προερχόμενα αὐτῆς σφάλ-
ματα. Ἡ προϊσταμένη λοιπὸν τῆς σχολῆς πρέπει ν' ἀπαιτῆ
ὥστε αἱ μαθήτραι αὐτῆς νὰ τηρῶσι σχῆμα κόσμιον εἰς
τὴν στάσιν, τὸ κάθισμα καὶ τὸ βάδισμα, ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ
αὔξησις αὐτῶν, ν' ἀποφεύγωσι πάντα ἀκκισμὸν, ὅστις συ-
χνάκις ἀπαντᾶται καὶ εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, πρὸ πάντων
δὲ τὰ στενὰ φορέματα, τὰ μύρα καὶ τὴν ἀσεμνον τινῶν με-
ρῶν ἀπογύμνωσιν. Πρέπει προσέτι νὰ καταβάληται ιδιαι-
τέρα φροντίς περὶ τῆς καθαριότητος τῶν ἐνδυμάτων καὶ
τοῦ σώματος. Ἀσκήσις ὁμως τῶν μελῶν διὰ τῆς Γυμνασι-
κῆς, ὡς εἰς τοὺς ἀνδρας, δὲν ἀρμόζει εἰς τὰς γυναῖκας, οὐ-
δὲ συμβιβάζεται μὲ τὰ χρηστὰ ἤθη. Τὴν εὐκαμψίαν τῶν
μελῶν δύναται νὰ προάξῃ εἰς αὐτὰς ἡ ὄρχησις. Ὅτι δὲ
πρέπει ν' ἀπομακρύνωμεν ἀπὸ αὐτὰς ἐντυπώσεις ἐρεθιστι-
κὰς καὶ περιπαθεῖς τοῦ πραγματικοῦ βίου, καὶ ὅτι πρέπει
ν' ἀποφεύγωσιν αἱ γυναῖκες τὴν ἀμετρον ἔντασιν τῶν δυ-
νάμεων εἰς τὸ κινεῖν ἢ φέρειν βαρέα σώματα, ἐννοεῖται
εἰς τοῦτο.

Δεύτερον μέσον πρὸς τοῦτο εἶναι ἡ διανοητικὴ ἀνά-
πτυξις, τῆς ὁποίας ἡ φροντίς κατὰ μέγα μέρος εἶναι ἀ-
νατεθειμένη εἰς τὴν σχολὴν, ἂν καὶ ὑποστηρίζηται ὑπὸ τοῦ
βίου καὶ τῆς καλῆς συνανατροφῆς. Συνίσταται δὲ εἰς τὴν
ἀνάπτυξιν τοῦ νοῦς κυρίως, ἐπεμένως εἰς τὴν εὐκρίνειαν
τῶν ἐννοιῶν καὶ τὴν ὀρθότητα τῶν κρίσεων. Ὁ ὑγιὴς νοῦς,
ὅστις παρὰ τοῖς ἀνδράσι διευθύνεται ἀμέσως εἰς ἐπιστημο-
νικὰ ἀντικείμενα, θέλει χρησιμεύσει ὡς ὁδηγὸς τῆς γυναι-

κδ; εἰς τὸ στάδιον αὐτῆς ὡς συζύγου, ἀιχδοεισποίνης καὶ μητρὸς, ἐπειδὴ θέλει χαλιναγωγεῖ τὴν ἀκόλαστον φανταστικὴν καὶ συναισθητικὴν αὐτῆς δύναμιν, αἰτινες ἄνευ τοῦ κράτους τοῦ νοῦς ἤθελον ἀποπλανήσει αὐτὴν τῆς εὐθείας ὁδοῦ. Ὁ ἀναπτυγμένος νοῦς σκέπτεται παραβάλλον τὰ πράγματα πρὸς ἄλληλα, τὰ μέσα πρὸς τὸν σκοπὸν, τὸν σκοπὸν πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη, τὴν πρᾶξιν πρὸς τὴν ἐξ αὐτῆς πηγάζουσαν ὠφέλειαν ἢ βλάβην κτλ. Τίς δύναται ν' ἀρνηθῆ ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς ψυχικῆς ταύτης δυνάμεως δὲν εἶναι ἀναγκαία καὶ ὠφέλιμος εἰς τὴν γυναῖκα διὰ τὰ φαινόμενα τοῦ ἐξωτερικοῦ βίου, ὡς εἰς τοὺς ἄνδρας διὰ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὸ δημόσιον αὐτοῦ ἐπάγγελμα; Καὶ ὅμως τίς δὲν γνωρίζει, ὅτι ταύτης ἐπ' ἀκριβὲς τῆς δυνάμεως ἡ ἀνάπτυξις παραμελεῖται καὶ ὀλιγορεῖται, ἐνῶ αἱ συνέπειαι τῆς ὀλιγορίας ταύτης γίνονται καταφανεῖς εἰς τὰς ἔριδας τῶν συζύγων, εἰς τὴν ἀταξίαν τῆς οἰκονομίας, εἰς τὸν πολυτελεῆ βίον, εἰς τὴν ἄμετρον κλίσιν πρὸς τὰς διασκεδάσεις καὶ τὴν παραμέλησιν τῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων; Νοήμων γυνὴ εἶναι διὰ τὸν φρόνιμον καὶ πολυάσχολον ἄνδρα, ὅστις πολλάκις δὲν ἔχει καιρὸν καὶ ὄρεξιν, διὰ νὰ φροντίζῃ περὶ τῶν πραγμάτων τῆς οἰκίας, ἐπίσης εὐεργετικῆ, καθὼς καὶ διὰ τὸν ἐμπαθεῖ καὶ ἄφρονα, σῴτειρα τῆς οἰκιακῆς εὐτυχίας καὶ τῆς δημοσίας αὐτοῦ ὑπολήψεως.

Τρίτον μέσον τῆς ἀνθρωπίνης παιδεύσεως τῆς γυναικὸς πολὺ σπουδαιότερον παρὰ τὸ προλαβόν εἶναι ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ αὐτῆς ἀνάπτυξις. Αὕτη εἶναι τὸ ἰσχυρότερον στήριγμα τοῦ γυναικείου φύλου, ὅταν ἐξανιστῶνται αἱ ἐπιθυμίαι καὶ ἀπατηλαὶ ἐντυπώσεις τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου καὶ τὸ μήπω ὑποτεταγμένον εἰς τὸν λόγον συναίσθημα τῆς ἀνθηρᾶς ἡλικίας. Ἡ θρησκεία εἶναι ὁ φύλαξ τῆς ἀθωότητος τῆς γυναικὸς, ἡ δότεира δυνάμεων πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν συχνάκις τόσον δυσκόλων χρεῶν τῆς μητρὸς, ἢ παρῆγορος εἰς τὰς ὥρας τῆς θλίψεως καὶ τῶν οἰκιακῶν δυσ-

χημάτων, ὁ σταθερὸς σύντροφος βίου πολυμόχλου καὶ πολυφρόντιδος. Ἡ ὀρησκαία εἶναι διὰ τὴν γυναῖκα, ὅ,τι ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ Πολιτικὴ διὰ τὸν ἄνδρα. Διὸ καὶ δὲν δυνάμεθα, εἰμὴ νὰ δικαιώσωμεν τὸν φιλόσοφον ἐκεῖνον, ὅστις ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικὸς του, ἂν πρέπη ν' ἀναγινώσκη τὰ συγγράμματά του, ἀπεκρίθη, ὅτι ἀρκεῖ εἰς αὐτὴν τῶν θεῶν Γραφῶν ἡ ἀνάγνωσις. Ἐκτὸς τούτου αἱ ὀρησκευτικαὶ ἀμφιβολίαι, εἰς τὰς ὁποίας περιπίπτουσιν οἱ ἄνδρες ὄχι μὲ μέγαν κίνδυνον, δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι τὸν ὄλεθρον τῆς γυναικὸς καὶ μὲ τὴν ἀρετὴν αὐτῆς νὰ καταστρέψωσι τὴν εὐτυχίαν τῆς οἰκογενείας, καὶ ἂν θέλητε, ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, ἐνῶ, ὅταν ἡ γυνὴ σέβηται καὶ λατρεύῃ τὸ πανάγιον τοῦ Θεοῦ ὄνομα, δύναται νὰ προσεγγίσῃ εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον εἰς τὸ ἰδεῶδες τῆς ἠθικῆς τελειότητος. Διότι εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡμπορεῖ νὰ φαντασθῇ τὴν ἠθικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἀνευ εὐσεβείας, ἀλλὰ μόνον δι' αὐτῆς δύναται νὰ ᾔηε σταθερὰ, ἀδιάσειστος καὶ μόνιμος.

Ὡς τέταρτον μέσον ἀνθρωπίνης παιδείσεως τῆς γυναικὸς δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ αἰσθητικὴ (καλλιλογικὴ) αὐτῆς ἀνάπτυξις. Ἡ αἰσθησις, ἣτις δύναται νὰ διακρίνῃ τὸ καλὸν καὶ αἰσχροὺν εἰς τὴν φύσιν καὶ εἰς τὴν τέχνην, ἐξευγενίζει ἐν γένει τὸν πνευματικὸν βίον καὶ τοῦ ἀνδρός· διότι φαιδρύνει τὴν σοβαρότητα, ἣτις συσκιάζει τὴν ψυχὴν του. Ἡ γυνὴ ὁμῶς, ἣτις φέρει τὸ ὄνομα ὠραῖον φύλον, καὶ ἣτις εἰς τὴν καλλονὴν αὐτῆς εὕρισκει ἀμυντικὸν ὄπλον κατὰ τοῦ ἀνδρός, τοῦ ὁποίου τὰ πάθη μετριάξει διὰ τῆς ἐρασμιότητός της, πρέπει καὶ εἰς τὴν οἰκονομίαν καὶ εἰς τὰς διατάξεις ἑορτασίων ἡμερῶν καὶ εἰς τὰ ἐξ ἑρίου καὶ μετάξης ἔργα αὐτῆς νὰ δεικνύῃ αἰσθησιν διὰ τὸ σύμμετρον, καλὸν καὶ ἐπίχαρι. Πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὰς ἱλαρυνούσας τὸν κοινωνικὸν βίον ὠραίας τέχνης τῆς Μουσικῆς, Ὡδικῆς καὶ Ζωγραφικῆς πρὸς τέρψιν ἑαυτῆς καὶ τοῦ ἀνδρός της καὶ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὥρων τῆς ἀγαπαύσεως, ἐφ' ὅσον

συμβιβάζεται τοῦτο μὲ τοὺς χρηματικούς αὐτῶν πόρους. Ἡ πείρα ἀποδεικνύει μάλιστα, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς αἰσθήσεως τοῦ καλοῦ ἐν τῇ γυναικί προφυλάττει αὐτὴν ἀπὸ κακῶς ἀναγνώσεις ψυχρῶν καὶ σκανδαλωδῶν μυθιστορημάτων· ὥστε αὕτη εἶναι καὶ μέσον πρὸς ἀποφυγὴν ἀνηθίκων ἐπιβρῶν.

Ἐπειδὴ πέμπτον ἡ γυνὴ ἀνήκει εἰς ὠρισμένον τι ἔθνος, εἰς κοινωσίαν, ἣτις ἔχει τὴν αὐτὴν γλῶσσαν καὶ τὰ αὐτὰ ἥθη καὶ ζῆ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς νόμους μὲ αὐτὴν, πρέπει νὰ ἐνδιαφέρηται καὶ ν' ἀγαπᾷ τὸν τόπον, εἰς ὃν ὀφείλει τὴν ζωὴν καὶ τὴν μόρφωσιν, τὴν προστασίαν καὶ τὴν συντήρησίν της. Ἡ γλῶσσα τὴν ὁποίαν ἐθήλασε μὲ τὸ μητρικὸν γάλα θέλει ἐμφυσῆσαι εἰς αὐτὴν τὸ πνεῦμα τοῦ ἔθνους, καὶ τοῦτο τὸ πνεῦμα πάλιν αὐτὴ, ὅταν γίνῃ μήτηρ, πρέπει νὰ μεταδώσῃ ὡς κληρονομίαν εἰς τὰ τέκνα της. Τὰ ἥθη εἰς ἃ ἀνετράφη, πρέπει νὰ τηρῇ ἱερά καὶ ἄθικτα, ἡ δὲ νόμιμος τάξις, ἣτις παρέσχεν εἰς αὐτὴν ἀσφάλειαν ζωῆς καὶ περιουσίας ἔχει ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς εὐγνωμοσύνης της. Ὡς σύζυγος δὲ ἡ γυνὴ, διὰ τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματός της, πρέπει νὰ ἐξεγείρῃ τὸ θάρρος τοῦ ἀνδρός εἰς τοὺς κατὰ τῶν πολεμίων ἀγῶνας. Καὶ ἡ Ἱστορία τῶν Σπαρτιατῶν δεικνύει πόσῃ μεγάλῃ ἐπιβρῶν δύναται νὰ ἐξασκήσῃ ἡ ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια τῆς γυναικὸς πρὸς διέγερσιν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῶν μαχητῶν καὶ ἐπομένως δικαιώνει τὴν παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις μεγάλῃ τιμῇ τῆς γυναικὸς, τὴν ὁποίαν μέχρι τοῦδε οἱ Ἀσικνοὶ θεωροῦσιν ὡς ὃν κατωτέρας φύσεως καὶ ὄργανον πρὸς ἀνάπτυσιν μόνον τῶν ἡδονῶν των.

Ὡς ἕκτον καὶ τελευταῖον μέσον τῆς ἀνθρωπίνης παιδείσεως τῆς γυναικὸς πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ ὡς ἐκ τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς πηγάζουσα ἀφοσίωσις πρὸς τὴν οἰκίαν καὶ τὸ καλὸν τῆς οἰκίας. Ὁ ἀνὴρ συνήθως διὰ τὴν φροντίδα τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, ἡ διὰ τὸ δημόσιον αὐτοῦ ἔργον μένει ἐκτὸς αὐτῆς καὶ δὲν εἶνε δι' αὐτὸν ἡ οἰκία, εἰμὴ

τόπος ἀναψυχῆς καὶ ἀναπαύσεως. Ἡ γυνὴ ὅμως ἀνήκει διὰ τὴν εἰς τὰ ἐντὸς συστολὴν αὐτῆς εἰς τὸν στενὸν κύκλον τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου, ὅπου ἐργασίαι κοπιαστικά καὶ μονότονοι ἐπανέρχονται καθ' ἡμέραν, καὶ εἰς τὰς ὁποίας γίνονται χρῆσις ὅλης τῆς δραστηριότητος καὶ ἐνεργείας τῆς. Ἄν λοιπὸν τὸ αἶσθημα τοῦτο τῆς διαρκoῦς ἐργασίης δὲν ἀναπτυχθῆ ἐγκαίρως εἰς τὸ κοράσιον, θέλει λείψει ἔπειτα ἡ αὐτοπροαιρετος παράδοσις εἰς τὰς φροντίδας τοῦ οἰκιακοῦ βίου, εἰς τὴν συμμετοχὴν τῆς εὐτυχίας καὶ δυστυχίας τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας, εἰς τὴν μετ' ἀγάπης προσήλωσιν εἰς τὸν ἄνδρα, εἰς τὴν τροφήν καὶ περίθαλψιν τῶν τέκνων. Ὅλη ἡ εὐτυχία τῆς οἰκογενείας στηρίζεται ὡς ἐπὶ βάσεως ἐπὶ τῆς κλίσεως πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀποβλέπει τὴν οἰκίαν καὶ τὰ τῆς οἰκίας.

Ταῦτα εἶναι, φίλοι ἀναγνώσται, τὰ μέσα τῆς ἀνθρωπίνης παιδείσεως τῆς γυναικὸς καὶ ἔπρεπε φυσικῶ τῷ λόγῳ, ἀφοῦ διελάβομεν ἐν συντόμῳ περὶ τούτων, νὰ κάμωμεν τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τοῦ δευτέρου μέρους τῆς ἀνωτέρω τεθείσης ἀρχῆς «Παίδευε ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τὴν γυναῖκα». Ἄλλ' ἐπειδὴ τοῦτο ἀποβλέπει μόνον εἰς τὴν τροποποίησιν, τὴν ὁποίαν λαμβάνει ἡ ἀνθρωπίνη τῆς γυναικὸς παιδείσις ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ γένους καὶ τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς, αὕτη δὲ συνίσταται ἐκτὸς ὀλίγων τεχνῶν τῆς Ῥαπτικῆς, Ποικιλτικῆς κτλ. εἰς τὸ διάφορον μέτρον καὶ τὴν κατ' ἐπιφάνειαν ἢ κατὰ βάθος διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων τῆς Γραμματικῆς, Γεωγραφίας, Ἱστορίας κτλ., τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ αὐτὰ μὲ τὰ εἰς τὰ σχολεῖα τῶν ἀρρένων διδασκόμενα, καταπαύομεν ἐνταῦθα τὸν λόγον, ἐπιφυλαττόμενοι νὰ πραγματευθῶμεν περὶ τούτου, εἰς τὰ ἀκόλουθα τεύχη τοῦ «Πανδέκτου», ὅπου θέλει γείνει λόγος περὶ τῆς μεθοδικῆς τῶν μαθημάτων παραδόσεως.

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ κ. λ. π.

Τιμωρίαι τῶν οἰνοφλύγων καὶ πολυφάγων.—'Απα-

γορεύσεις ἐν τῇ τραπέζῃ.—Μετριότης ἐν τῷ

τρώγειν καὶ πίνειν.

(Συνέχεια ἴδε σελ. 192.)

Τὰ μεθυστικά ποτὰ φέρουσι τρομερὰ ἔποτελέσματα. Τιτνὲς τῶν νομοθετῶν ἐξέδωκαν διατάγματα, διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὰς κακὰς αὐτῶν συνεπείας, ἄλλοι ἀπηγόρευσαν αὐτὰ ὡς δηλητήριον, τὸ ὁποῖον ἀποθηριοῖ καὶ ἐκμαίνει τὸν ἄνθρωπον. Ὁμολόγησαν, ὅτι οἱ πλεῖστοι φόνοι συμβαίνουσιν ἐν καιρῷ μέθης, καὶ ὅτι αἱ λογυμαχίαι καὶ ἔριδες, αἵτινες ἀνησυχοῦσι τὴν κοινωνίαν μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν τοῦ δήμου, προέρχονται ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς.

Οἱ παλαιοὶ Μεξικανοὶ δὲν ἔπινον ἀπεσταλαγμένον ὕδωρ πρὶν λάθωσι πρὸς τοῦτο τὴν ἄδειαν παρὰ τῆς ἀρχῆς. Καὶ αὕτη ἐσυγχῶρει αὐτὸ μόνον εἰς γέροντας καὶ ἀσθενεῖς. Εἰς ἡμέρας ἑορτασίμων καὶ δημοσίας ἐργασίας περιήρχοντο ὑπάλληλοι καὶ διένειμον εἰς καθένα μικρὸν μέρος ἐξ αὐτῶν. Ἐκεῖνος, ὅστις ἐμεθίσκετο, ἐκείρετο δημοσίᾳ, καὶ κατεδάφιζον τὴν οἰκίαν του, διὰ νὰ δείξωσιν, ὅτι οὗτος ἀπὸ πολλῆς ἦτο ἀνάξιος νὰ ζῇ ἐν τῇ κοινωνίᾳ· διότι ἐξ οἰκείας θελήσεως στιγμιαίως εἶχεν ἀποβάλει τὰς φρένας. Ἐκτὸς τούτου ἐδημεύετο καὶ ὅλη του ἡ περιουσία. Αὐστηρότεροι ἦσαν οἱ νόμοι παρὰ τοῖς Τλασκαλανοῖς. Οὗτοι συνεχῶρουν τὴν ἀπόλαυσιν δυνατῶν ποτῶν μόνον εἰς γέροντας, οἵτινες διατελοῦντες εἰς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν εἶχον καταντήσει ἀνίκανοι εἰς τὸ γὰ ἐργάζωνται.

Πεφωτισμένοι κοινωνίαι δὲν ἠθέλησαν ν' ἀναγκάσωσιν ὀλόκληρον ἔθνος ν' ἀπόσχη τῆς ἀπολαύσεως αὐτῶν καὶ εὐχαριστήθησαν μόνον εἰς τὸ νὰ περιορίσωσι κατὰ τι αὐτούς. Τινὲς ἐκκλησιαστικαὶ διατάξεις, αἵτινες ἐξεδόθησαν ἐπὶ Καρόλου τοῦ μεγάλου, ἠπέιλουν μὲ ἀφορισμὸν ἐκεῖνον, ὅστις ὑπηρετῶν ἐν τῷ στρατῷ ἤθελε μεθυσθῆ. Ὅτε οἱ Δανοὶ ἦλθον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, διέδωσαν τόσον τὴν κλίσιν πρὸς τὸ πίνειν ὥστε ἠναγκάσθησαν νὰ κλείσωσιν ὅλα τὰ καπηλεῖα, καὶ εἰς τὰς μεγάλας πόλεις καὶ κωμοπόλεις ν' ἀφήσωσι μόνον ἓν. Ἐκτὸς τούτου πᾶν ποτήριον ἦτο μὲ καρφίον σημειωμένον καὶ μὲ βαρεῖαν ποινὴν ἐτιμωρεῖτο, ὅστις ἤθελε πῖει ἐφ' ἑαυτῷ ὑπεράνω τούτου τοῦ σημείου.

Ἄν Ἀθηναῖος μίαν μόνην φορὰν ἤθελε γευματίσει εἰς δημόσιον καπηλεῖον, δὲν ἐσυγχωρεῖτο πλέον νὰ ἐμφανισθῆ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου. Κατὰ δὲ τοὺς μέσους αἰῶνας ἦτο συνήθεια παρὰ τοῖς Μαλακιάλαις νὰ μὴ ἦνε δεκτὸς ὁ οἰνοπότης ἐνώπιον δικαστηρίου. Ἀλλαχοῦ περιωρίζοντο εἰς τὸ ν' ἀπαγορεύσωσι τὴν χρῆσιν τῶν δυνατῶν ποτῶν μόνον εἰς τὰς γυναῖκας καὶ ἦσαν τόσον αὐστηροὶ κατὰ τοῦτο, ὥστε οἱ ἀρχαῖοι ἐτιμῶρουν ὡς μοιχαλίδα τὴν γυναῖκα, ἥτις ἦτο ἐκδοτος εἰς τὴν οἰνοποσίαν.

Καὶ ἰδιῶται χωρὶς ν' ἀναγκάζωνται εἰς τοῦτο ὑπὸ τῶν νόμων κατέφευγον εἰς τὰ περιεργότατα προφυλακτικὰ μέσα κατὰ τῆς οἰνοποσίας. Ὅτε οἱ Σκύθαι συνέπινον, ἐξῆγον ἐκ τῶν χορδῶν τῶν τόξων τῶν τόνους, διὰ νὰ ὑψώσωσι τὸν βραχίονα ὡς ἐπικούρημα κατὰ τῆς διαφθορᾶς τῆς μέθης.

Τινὰ τῶν ἔθνῶν ἐδείκνυον τὴν πρὸς τοὺς οἰνόφλυγας καὶ ἀδηφάγους περιφρόνησιν μὲ πολλὰ περίεργον τρόπον. Οἱ παλαιοὶ Σκῶτοι π. χ. ἄφινον αὐτούς νὰ φάγωσι καὶ πῖωσι κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των μέχρι κόρου, ἐτιμῶρουν ὅμως ἔπειτα αὐτούς διὰ τοῦτο μὲ τὴν θανατικὴν ποινὴν τοῦ πνιγμοῦ. Ἐν γένει διεκρίνοντο οἱ ἀρχαῖοι Κελτοὶ διὰ τὴν μεγάλην ἐγχερατεῖαν των, ἐνῶ οἱ ἀρχαῖοι Γερμανοὶ ἦσαν ἐκδοτοὶ

εἰς τὴν οἰνοποισίαν. Λείψανα τούτων τῶν ἀρετῶν καὶ κακιῶν σώζονται ἀκόμη καὶ παρὰ τοῖς ἀπογόνους τῶν δύο τούτων ἔθνων.

Ποινικὸι νόμοι κατὰ τῆς καταχρήσεως ταύτης ἐφόνησαν εὐθὺς ἀνωφελεῖς καὶ κατέφυγον εἰς ἔτι αὐστηρότερα μέτρα. Οὕτως ἔπεισε Δεκεναῖος, ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῶν Γετῶν, τὸ ἔθνος του, ἂν καὶ εἶχε μεγάλην κλίσιν πρὸς τὴν οἰνοποισίαν, νὰ ἐκριζώσῃ ὅλα τὰ κλήματα: μέτρον, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἐθεώρησαν μὲ εὐνοϊκὸν ὄμμα. Διότι, ἐπειδὴ ἡ χώρα των παρῆγεν ἀρκετὸν οἶνον, ἐφοβοῦντο μήπως αὕτη ἡ συνήθεια φέρῃ αὐτοὺς εἰς τὴν δουλείαν.

Σιμὰ τῶν πεφωτισμένων καὶ ἀγρίων λαῶν, οἵτινες ἀποστρέφονται καὶ καταδιώκουσι τὴν πολυποσίαν, πρέπει ν' ἀντιτάξωμεν ἐκείνους, οἵτινες τιμῶντες μόνον τὴν σωματικὴν ῥώμην ἔχουσιν εἰς μεγάλην ὑπόληψιν τὸν ὅστις ἤθελε πίνει περισσότερο. Μογγολικὰ καὶ Τουρκικὰ ἔθνη ἐκαυχῶντο διὰ τὴν πολυποσίαν των καὶ ὁ κς'. μῦθος τῆς Ἐδδας ἀναφέρει, ὅτι οἱ παλαιοὶ Σκανδιναυοὶ ἐπαίροντο ἐπίσης, διότι ἠδύναντο νὰ πῖωσι πολὺν οἶνον. Μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς Γεωργίας θεωρεῖται ὄχι ὡς Χριστιανὸς, ὅστις τούλάχιστον τὸ Πάσχα καὶ τὰ Χριστούγεννα δὲν ἤθελε μεθύσει, καὶ προβαίνει τοσοῦτον, ὥστε καὶ ν' ἀφρρίσῃ τὸν τοιοῦτον. Ἀμετρία εἰς τὸ τρῶγειν καὶ πίνειν, ἣτις ἀφαιρεῖ τὴν ὀλιγοστεύει τὸ προσωπικὸν θάρρος, δὲν ἀρμόζει εἰς στρατιωτικῶς διαργανισμένην καὶ ἐπὶ τῆς ἐγκρατείας στηριζομένην πολιτείαν. Διὰ τοῦτο διέταττε νόμος τῆς τοῦ Λυκούργου, οἱ νέοι Σπαρτιαῖται ἕκαστον δέκατον μῆνα νὰ παρουσιάζωνται ἐνώπιον ἐνὸς ἐφόρου, διὰ νὰ τιμωρηθῶσιν, ἂν ἤθελον εὐρεθῆ ὑπὲρ τὸ δέον παχεῖς.

Ἰδιότροποι ἢ προβλεπτικὸι νομοθέται ἐστοχάσθησαν, ὅτι τὰ φαγητὰ πρέπει πολλαχῶς ν' ἀπαγορεύωνται. Πρὸς τοῦτο συνετέλεσε καὶ ἡ δεισιδαιμονία προκαλέσασα πλῆθος περιέρ-

γων διατάξεων, ἂν καὶ διαιτητικοὶ καὶ ὑγιεινοὶ σκοποὶ ἔσχον μεγάλην ῥοπήν πρὸς τοῦτο.

Οἱ Καρῖθαι δὲν τρώγουσι ποτὲ χοίρου κρέας. Νομίζουσιν, ὅτι ἐκ τῆς ἀπολαύσεως τούτου τοῦ φαγητοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν γίνονται μικρότεροι. Παρὰ τοῖς Ὀπτεντότσις εἶναι ἐπίσης ἀπηγορευμένον τὸ κρέας τοῦ χοίρου, καθὼς καὶ οἱ ἄνευ ἀκανθῶν ἰχθύς. Τοῦ λαγοῦ τὸ κρέας εἶναι ἀπηγορευμένον εἰς τοὺς ἄνδρας καὶ συγχωρημένον εἰς τὰς γυναῖκας. Οἱ ἄνδρες τρώγουσι τὸ κρέας καὶ πίνουνσι τὸ αἷμα τῶν ἀσπαλάκων, αἱ δὲ γυναῖκες ὄχι. Μὲ βαρείας ποινὰς ἤτο ἀπηγορευμένον εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ τρώγωσιν αἷμα ἢ κρέας, τὸ ὅποῖον εἶχεν ἐπ' αὐτοῦ ἓνα σταλαγμὸν αἵματος. Καὶ τοῦτον τὸν νόμον ἀκολουθοῦσιν ἀκόμη μέχρι τὴν σήμερον οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἀνατολῆς.

Οἱ Ῥαβῖνοι ὀμιλοῦσι περὶ μηρυκωμένων καὶ μὴ μηρυκωμένων ζώων, περὶ καθαρῶν καὶ ἀκαθάρτων ὡς εἰ ἠδύνατο νὰ ὑπάρχη ἀκαθαρσία εἰς ἓν τῶν θείων δημιουργημάτων. Οἱ Ἰουδαῖοι ἀπέχουσι καὶ τοῦ κρέατος, τὸ ὅποῖον δὲν εἶναι καρυκευμένον μὲ ἀνθόγαλα, καὶ τῶν ποδῶν τοῦ λαγοῦ. Ἀπὸ τὴν ἀπάντησιν, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ Πάπας Νικόλαος ὁ Α΄, βλέπει τις, ὅτι οἱ Βούλγαροι τὸν εἶχον ἐρωτήσῃ, ἂν ἤτο συγχωρημένον νὰ τρώγωσι κρέας ζώου, τὸ ὅποῖον δὲν ἔσφαγη μὲ σίδηρον.

Ἄλλ' ἐξ ὄλων τῶν ἀπαγορευσεων, αἰτινες διετάχθησαν ἢ ἀκόλουθος εἶναι ἢ μᾶλλον ἀκατάληπτος. Τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, ὅστις ῥεεὶ διὰ τῆς πόλεως Βουχάρας, εἶναι τόσον νοσῶδες, ὥστε εἰς τοὺς πόδας ἐκείνων, στίτινες πίνουντιν ἐξ αὐτοῦ, γεννῶνται σκώληκες τεσσάρων ποδῶν τὸ μήκος. Ἐνῶ ἐξάγουσι δ' αὐτοὺς, τοὺς στρέφουσι μὲ πολλὴν προφύλαξιν διὰ νὰ μὴ ἀποκοπῶσι· διότι ἄλλως ὁ ἀσθενὴς ὑπόκειται εἰς κίνδυνον θανάτου. Καὶ ὁμως δὲν συγχωρεῖται νὰ πίνη τις ἄλλο, εἰμὴ ὕδωρ, καὶ ὅστις παραβαίνει ταύτην τὴν ἐντολήν, μαστιγοῦται δημοσίᾳ. Οἱ ὑπάλληλοι τῆς ἀστυνομίας

κάνουσιν ἐρεύνας εἰς τὰς οἰκίας καὶ τιμώρουσι τοὺς κα-
τοίκους, παρ' οἷς ἤθελον εὔρει οἶνον ἢ οἰνόπνευμα.

Ἡ δεισιδαιμονία, ἣτις ἐξάγει ἄλλα συμπεράσματα, ἐφεῦρε νέας ἀνοησίας. Μοναχός τις δυσχυρίζετο, ὅτι τὸ κα-
λὸν ἀγρίμιον ἐδημιουργήθη μόνον δι' αὐτοὺς, καὶ ὅτι, ἂν
αἱ πέρδικες, οἱ φασιανοὶ καὶ αἱ συκαλίδες ἠδύναντο νὰ ὁ-
μιλήσωσιν, ἤθελον κράξει «Δουλοὶ τοῦ Θεοῦ, τρώγετέ μας
διὰ νὰ ἐνσαρκωθῇ ἡ οὐσία μας μετὴν ἰδικήν σας, διὰ νὰ
τροφᾶ με δόξαν καὶ αἰώνιον ἀγαλλίασιν, καὶ νὰ μὴ ὑπάγη
με τοὺς ἀσεβεῖς εἰς τὴν κόλασιν».

Οἱ κατὰ τῆς πολυτελείας νόμοι ἐξετάθησαν καὶ ἐπὶ τῶν
φαγητῶν. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀραγωνίας Ἰάκωβος ὁ Α΄. διέ-
ταξεν, ὅτι δὲν συγχωρεῖται νὰ ἔχη τις περισσότερον παρὰ
δύο εἶδη φαγητῶν, ἐκ κρέατος συνισταμένων, καὶ ὅτι ἀμ-
φότερα ἔπρεπε νὰ ἦνε μετὸν αὐτὸν τρόπον παρεσκευασμέ-
να. Ἀπὸ τοῦτον τὸν νόμον ἐξηροῦντο μόνον οἱ κυνηγοί,
οἵτινες ἐσυγχωρεῖτο νὰ φάγωσι τὸ ἀγρίμιον, τὸ ὁποῖον εἶ-
χον σκοτώσει.

Ἐκτὸς τῆς ἀποχῆς, τὴν ὁποίαν ἐπιτάσσει ἡ χρηματικὴ
κατάστασις ἢ ἡ ὑγεία, ἐπιβάλλει καὶ ἡ θρησκεία πολλὰς ἐξ
αὐτῶν, καὶ τοῦτο τὸ εἶδος τῶν κανονισμῶν εἶναι τόσον φυ-
σικόν, ὥστε τοὺς ἀπαντᾶ τις καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀγρίοις
λαοῖς. Οὗτοι στηρίζονται ἐπὶ τοῦ ὅτι γενομένης ἁμαρτίας
θέλει ἀπαλείψει ὁ ἄνθρωπος, ὅταν θυσιάσῃ τινὰς τῶν ἀπο-
λαύσεών του.

Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πένθους συνηθίζουσιν οἱ ἄνθρωποι νὰ
μὴ τρώωσιν. Ὀλόκληρα ἔθνη ἐπιβάλλουσιν εἰς ἑαυτὰ τὴν
ἐκουσίαν ταύτην ποινήν. Ὅτε οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔτρεξαν εἰς
βοήθειαν φρουρίου τινὸς τῶν συμμάχων των, διέταξαν εἶναι
ὅλον τὸ κράτος γενικὴν νηστείαν καὶ περιέλαβον εἰς ταύτην
τὴν διαταγὴν καὶ αὐτὰ τὰ κατοικίδια ζῶα.—Οἱ πολῖται
τῆς Ἄλβας μετὰ τὴν μάχην τῶν Ὀρατίων καὶ Κορατίως,
δὲν εἶχον εἰσδεχθῆ διὰ πολὺν καιρὸν οὐδεμίαν τροφήν.

Ἡ ἱστορία τῶν μετανοούντων, οἵτινες αὐτοὶ ἑαυτοὺς τιμωροῦσι καὶ καταπολεμοῦσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν ὄρεξιν, ἤθελε ἄρκετὰ ἐπεκταθῆ. Διότι «ἐνταῦθα κατὰ τὰς νομηθίας» πλῆθος ἀνθρώπων περιφέρονται, οἵτινες ἢ ἐξ οἰκείας θελήσεως ἢ ἐκ τύχης ὠθούμενοι κλαίουσιν. Οἱ Βραχμᾶναι ἤδη μεταξὺ τῶν ἀρχαίων Ἰνδῶν ἔζων μὲ μεγίστην ἐγκράτειαν. Ἐθεώρουν τοῦτον τὸν κόσμον ὡς κοιλάδα κλαυθμῶνος, ἐμπακάριζον τοὺς ἀποθανόντας καὶ ἐλεεινολόγουν τοὺς ζῶντας. Οἱ Φακίραι τῶν νεωτέρων χρόνων ἠκολούθησαν αὐτοὺς κατὰ τοῦτο καὶ μιμοῦνται τὸ παράδειγμα τῶν Βραχμάνων ἀπὸ δύο χιλιάδων ἐτῶν χωρὶς καμμίαν διακοπὴν. Μυριάδες ἀνθρώπων παρὰ τοῖς Βακτρίοις καὶ Ἰνδοῖς ἀπέχουσι τοῦ κρέατος, τοῦ οἴνου καὶ ἄλλων δυνατῶν ποτῶν.

Τὰ ἔθνη τῆς ἀρχαιότητος δὲν ἐνήστευον ἐν γένει τόσον, ὅσον τὰ νεώτερα, ἀλλὰ δὲν ἔτρωγον τόσον συχνὰ καὶ εὐχαριστοῦντο εἰς ἓν γεῦμα μόνον. Τὸ νὰ γευματίζωσι δις ἐθεωρεῖτο ὡς ἀδηφαγία. Ὅθεν ὁ Πλάτων μετεχειρίσθη τοὺς Σικελιώτας ὡς πολυφάγους καὶ ὁ Ἀβρίανὸς μέμφεται τοὺς Τυρρηνοὺς διὰ ταύτην τὴν συνήθειαν.

Δὲν εἶναι ἐνταῦθα ὁ κατάλληλος τόπος διὰ νὰ διαγράψωμεν τὰς νηστείας καὶ τὴν ἀποχὴν ἀπὸ τοῦ κρέατος, τὰ ὅποια ἢ καθολικὴ ὀρησκεία καὶ ὁ Ἰσλαμισμὸς διατάττουσιν ἐν τούτοις δυνάμεθα νὰ φέρωμεν ἐνταῦθα παραδείγματα τινὰ, ἐξ ὧν θέλει δυνηθῆ νὰ κρίνη τις τὸν χαρακτήρα τούτων τῶν διατάξεων.

Ὁ Μωάμεθ ἀπηγόρευσε κατ' ἀρχὰς κάνεις διαρκούντος τοῦ ραμαζανίου, πρὶν δύση ὁ ἥλιος, νὰ μὴ πίνῃ ἐν ποτήριον βδάτος ἢ νὰ καπνίσῃ ἐν τσιμπούκιον. Ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον δὲν συγχωρεῖται οἱ Μουσουλμάνοι κατὰ ταύτην τὴν περίοδον μηδὲ τὸ στόμα των νὰ πλύνωσι, μηδὲ τὸ σιέλόν των νὰ καταπίωσι, μηδὲ εἰς γυναῖκα νὰ πλησιάσωσιν. Οἱ Ἀβουσσηνοὶ ἔχουσι μίαν αὐστηρὰν νηστείον 50 ἡμερῶν, ἧτις τόσον τοὺς ἐξασθενεῖ, ὥστε εἶναι χρεία νὰ παρέλθωσι αὐτοὶ

ἕως τρεῖς μῆνες μέχρις ὅτου ἀναλάβωσι τὰς δυνάμεις των. Ταύτην τὴν κατάστασιν τῆς σωματικῆς ἀδυναμίας μετεχειρίσθησαν περισσότερο παρά μίαν φοράν οἱ ἐχθροὶ τῶν Ἀβυσσηῶν, διὰ νὰ κινήσωσι κατ' αὐτῶν πόλεμον. Αἰκατερίνη ἢ ἐκ Κορδόνης ἐνεδύθη μοναχικὸν ἔνδυμα καὶ κατεδίδασεν ἑαυτὴν ὡς κτῆνος νὰ βόσκη εἰς τὴν ἔρημον. Εἶχε δὲ καὶ χρονικὸν τι διάστημα νηστείας, εἰς τὸ ὁποῖον ἔβροσεν ὀλιγωτέραν βόσκην παρά τὸ σὺνηθες.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

Ο ΑΣΠΑΛΑΞ.

Μεταξὺ ὄλων τῶν ζώων, ὅσα θηλάζουσι τὰ νεογνά αὐτῶν, ὁ ἀσπάλαξ εἶναι ὁ μόνος, ὅστις ζῆ καὶ εὕρισκει τὴν τροφήν αὐτοῦ εἰς σκοτεινοὺς δρόμους ὑπὸ τὴν γῆν. Ἡ παρουσία τοῦ ἀσπάλακος εἰς τε τοὺς ἀγροὺς καὶ λειμῶνας γίνεται γνωστὴ ἐκ πολλῶν καὶ ποικίλων γνωρισμάτων· ἡ ἐπιφάνεια τοῦ μέρους εἶναι κεκαλυμμένη ἀπὸ σωρὸν χώματος, ὡς μικρῶν λοφίσκων ὑψουμένων πανταχοῦ, τὸ ἔδαφος εἶναι ἀνωρυγμένον καὶ διατετρημένον διὰ πολλῶν υπογείων διόδων, τὰ φυτὰ, ὑπὸ τὰς ρίζας τῶν ὁποίων βόσκει τὸ κακοποιὸν ζῶον, μαραίνονται καὶ ἀποθνήσκουσι κτλ. Ἀδίκως ὅμως κατηγοροῦσι τὸν ἀσπάλακα ὡς ζῶον μόνον βλαβερόν, καὶ οὐδόλως ὠφέλιμον. Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἀφαιρεῖ μέρος τῆς στερεότητος τῆς γῆς διὰ τῶν ποικίλων αὐτοῦ ὑπονομεύσεων, εἶναι ἐπίσης ἀληθές, ὅτι διὰ τὴν ἐκ τοῦ βάρους τῆς γῆς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἐκτινασσομένων σωρῶν χώμα-

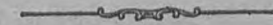
τος, πολὺ μέρος γονίμου γῆς καλύπτεται, καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦς κειμένη βλάστη ἐμποδιζομένη εἰς τὴν αὐξησιν αὐτῆς ἀποπνίγεται, ἀλλὰ τίς παρετήρησεν, ὅτι ὁ ἀσπάλαξ κατατρώγει ὑπὸ τὴν γῆν τὰς ρίζας τῶν φυτῶν; Οἱ θέλοντες νὰ βεβαιώσωσι τοῦτο κάμνουσι τὴν ἐξῆς παρατήρησιν· ὅτι ὅπου τὰ φυτὰ ἀποθνήσκουσι, καὶ αἱ ρίζαι αὐτῶν εἶναι καταφαγωμένοι, ἐκεῖ εὐρίσκονται καὶ ἀσπάλακες, καὶ ὅπου οὐδεὶς ἀσπάλαξ ὑπάρχει, οὐδὲν τοιοῦτον συμβαίνει. Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ ἡ ἐξῆς φυσικὴ παρατήρησις. Ὅταν τὴν ἀνοιξὶν οἱ βιάτραχοι ἀρχίσωσι πρῶτῳ νὰ κοάζωσι, πρῶτῳ ἀναφαίνεται καὶ τὸ φύλλωμα τῶν δένδρων, καὶ ὅταν βραδύνωσιν ἐκεῖνοι εἰς τὴν μουσικὴν ἐργασίαν των, βραδύνει καὶ ἡ βλάστησις τοῦ φυλλώματος· σημαίνει λοιπὸν ὅτι τὸ ἄσπασμα τῶν βιατράχων ἐπιφέρει τὴν βλάστησιν εἰς τὰ φυτὰ;

Ἄλλ' ἐφάνη πρὸ πολλοῦ ὑπερασπιστῆς τοῦ ἀσπάλακος ἐμπειρος γεωπόνος καὶ φυσιοδίφης «Δὲν τρώγει, λέγει οὗτος, τὰς ρίζας τῶν φυτῶν ὁ ἀσπάλαξ, ἀλλὰ οἱ ὑπὸ τὴν γῆν ὑπάρχοντες σκώληκες, ἐξ ὧν γεννῶνται αἱ μηλολόνθαι καὶ ἄλλα λυμαντικὰ ζώφια. Ἀπ' ἐναντίας ὁ ἀσπάλαξ κατατρώγει τοὺς σκώληκας, καὶ καθαρίζει τὸ ἔδαφος ἐξ αὐτῶν. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ἀσπάλαξ παρακολουθεῖ καὶ καταδιώκει τὰ ζώφια ταῦτα τὰ προξενούντα τὴν ἐξασθένησιν καὶ τὸν μαρασμὸν εἰς τὰ φυτὰ, ἐπόμενον εἶναι νὰ εὐρίσκηται εἰς τὸ μέρος ἔνθα φαίνεται ὁ μαρασμὸς οὗτος.

Ἄλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι ἀποδείξεις τῆς ἀθωότητος τοῦ ἀσπάλακος αἱ ἐξῆς. Ὅλα τὰ τετράποδα ἢ θηλαστικὰ, ἅτινα ἡ φύσις προώρισεν εἰς τὸ νὰ φυτοφαγῶσι, ἔχουσιν εἰς ἐκαστὴν τῶν σιαγόνων ἄνω καὶ κάτω μόνον δύο μεμονωμένους καὶ ἰσχυροὺς προσθίους ὀδόντας, (τομεῖς) οὐδένα δὲ κυνόδοντα, ἀλλ' ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν γομφίων κενὸν τι διάστημα. Ὅλα δὲ τὰ ἀρπακτικὰ, ἅτινα συλλαμβάνουσι καὶ κατατρώγουσιν ἄλλα ζῶα, ἔχουσιν ἐξ ἧ καὶ πλειόνας ὀξεῖς προσθίους ὀδόντας, κατόπιν ἔρχονται οἱ κυνό-

δοντες εκατέρωθεν τούτων, καὶ κατόπιν ἱκανοὶ γόμφιοι. Ὁ ἐξετάζων λοιπὸν τὸ ρύγχος τοῦ ἀσπάλακος παρατηρεῖ, ὅτι εἰς μὲν τὴν ἄνω σιαγόνα ἔχει ἕξ, εἰς δὲ τὴν κάτω ὀκτῶ ὀξεῖς προσθίους ὀδόντας, καὶ κατόπιν τούτων εἰς ὅλα τὰ πέντε μέρη κυνόδοντας, ὥστε ἔπεται ἐκ τούτου, ὅτι ὁ ἀσπάλαξ οὐδόλως εἶναι φυτοφάγον ζῶον, ἀλλὰ μικρὸν ἀρπακτικὸν ἢ ζωοφάγον. Δεύτερον· ὅταν διασχίσῃ τις τὴν γαστέρα τεθνεώτος ἀσπάλακος, καὶ ἀνατάμῃ τὸν στόμαχον αὐτοῦ, οὐδέποτε εὐρίσκει λείψανον φυτοῦ ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ πάντοτε τὰ δέρματα ἰούλων καὶ ἄλλων λυμαντικῶν ζωῶν, ἅτινα ζῶσιν ὑπὸ τὴν γῆν.

Οἱ καταδιώκοντες λοιπὸν καὶ ἐξολοθρεύοντες τὸν ἀσπάλακα, προξενοῦσιν εἰς ἑαυτοὺς τὴν μεγίστην βλάβην, καὶ εἰς τὰ κακοποιᾷ ζῶα τὴν μεγίστην χάριν, ἅτινα τότε αὐξάνονται καὶ πολυπλασιάζονται καὶ ἐρμηθοῦσι τοὺς ἀγροὺς καὶ λειμῶνας, τὴν δὲ ἀνοιξιν γεννᾶται ἡ μηλολόθη ἢ ὁ χρυσοῦς κἀνθαρος, ὁ κατατρώγων τὰ δένδρα.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ.

Νέος μαρκήσιος ὠδήγησε μιᾷ τῶν ἡμερῶν Κυρίας τινὰς εἰς τὸ ἀστεροσκοπεῖον τῶν Παρισίων, διὰ νὰ ἴδωσι τὴν γεννησομένην ἐκλειψιν τοῦ ἡλίου. Ἄλλ' ἐπειδὴ αἱ Κυρίαὶ ἤρρησαν ὀλίγον νὰ στολισθῶσιν, ἡ ἐκλειψις εἶχε παρέλθει, ὅτε ὁ Κύριος οὗτος ἔφθασεν εἰς τὴν θύραν. Ἀνήγγειλον λοιπὸν αὐτῷ, ὅτι ἐβράδυνε νὰ ἔλθῃ, καὶ ὅτι τὸ πᾶν ἐτελείωσε. Ἄς ἀναβῶμεν ἐν τούτοις εἶπε, Κυρίαὶ μου. Οἱ ἐν τῷ ἀστεροσκοπεῖῳ εἶνε φίλοι μου, καὶ θέλουσι λάβει τὴν καλωσύνην νὰ ἐξαναρχίσωσι.

ΜΥΘΟΣ.

Ο ΖΕΥΣ ΚΑΙ Ο ΙΠΠΟΣ.

«Πάτερ τῶν ζώων καὶ τῶν ἀνθρώπων, ἔλεγεν ὁ ἵππος πλησιάζων πρὸς τὸν θρόνον τοῦ Διός, λέγουσιν, ὅτι εἶμαι ἐν τῶν ὠραιότατων πλασμάτων, δι' ὧν κατεκόσμησας τὴν γῆν, καὶ ἡ φιλαυτία μὲ κάμνει νὰ τὸ πιστεύσω. Ἄλλὰ δὲν θὰ ἤμην ὠραιότερος, ἀν δὲν μὲ ἔλειπον διάφορα ἄλλα πλεονεκτήματα;» — «Καὶ λοιπὸν τί νομίζεις, ὅτι ἠδύνασο νὰ ἔχης πρὸς μείζονα καλλωπισμόν;» εἶπε μειδιῶν ὁ ἀγαθὸς Θεός. — «Θὰ ἤμην ἴσως ταχύτερος, προσέθηκεν ὁ ἵππος, ἀν τὰ σκέλη μου ἦσαν ὑψηλότερα καὶ ισχνότερα. Λαιμὸς μακρύτερος, κύκνειος, δὲν θὰ μὲ καθίστα δύσμορφον, στέρνον εὐρύτερον ἤθελεν αὐξήσῃ τὴν ἰσχύν μου, καὶ ἀφοῦ ἅπαξ μὲ προώρισας νὰ φέρω ἐπ' ἐμαυτοῦ τὸν ἀγαπητόν σου, τὸν ἀνθρώπον, ἠδύνατο λίαν καλῶς νὰ ἦναι ἐκ φύσεως ἐσχηματισμένον ἐπὶ τοῦ σώματός μου σάγμα τοιοῦτον, ὅποῖον ὁ ἀγαθώτερος ἵππεὺς ἐπιθέτει εἰς ἐμέ.»

«Καλά, ἀπήντησεν ὁ Ζεὺς, ἔχε ὑπομονὴν μίαν στιγμήν» — ὁ Ζεὺς σπουδαίαν ἐμφαίνων ὄψιν ἐξεφώνησε τὴν λέξιν τῆς δημιουργίας. Τότε ἔδωκε ζωὴν εἰς τὸν χοῦν, καὶ αἰφνης ἐστάθη πρὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ ἡ δυσειδὴς κάμηλος. Ὁ ἵππος ἰδὼν αὐτὴν ἐφριξε, καὶ ἔτρεμεν ἐξ ἐκπλήξεως καὶ βδελυγμίας. «Ἐδῶ ὑπάρχουσι κνήμαι ὑψηλότεραι καὶ ισχνότεραι, εἶπεν ὁ Ζεὺς, ἐδῶ ὑπάρχει στέρνον εὐρύτερον, ἐδῶ ὑπάρχει τὸ σύμφυτον τῷ σώματι σάγμα· θέλεις, ὦ ἵππε, νὰ σὲ κάμω τόσον δύσμορφον;» — Ὁ ἵππος ἔτρεμε περισσότερον. «Ἰδού, ἐξήκολούθησε λέγων ὁ Ζεὺς, τὴν φορὰν ταύτην διδάχθητι, χωρὶς νὰ τιμωρηθῆς! Ἄλλὰ διὰ νὰ ἐνλυμησῶσαι ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν τὴν προπέτειάν σου, διατάττω,

σὺ, ὦ νέον πλάσμα, διατηρήθητι ἐπὶ τῆς γῆς!» Ὁ Ζεὺς ἔρ-
ριψε τότε βλέμμα σωστικὸν ἐπὶ τῆς καμήλου, καὶ ἔκτοτε
ὁ ἵππος οὐδέποτε παρατηρεῖ αὐτὴν χωρὶς νὰ φρίττη.

Ἔτι ὁ θεὸς σοὶ δίδῃ, ἂν δὲν σὲ εὐχαριστῇ,
ἡ ζωὴ σου θέλει εἶναι οἴκτου καὶ δεινῶν μεστή.

ΑΡΧΑΙΑ ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ.

Εἶμι πατρὸς λευκοῦ μέλαν τέκος, ἄπτερος ὄρνις,
ἄχρι καὶ οὐρανίων ἱπτάμενος νεφέων·
κούραις δ' ἀντομένῃσιν ἀπενθέα δάκρυα τίκτω·
εὐθὺ δὲ γεννηθεὶς λύομαι εἰς ἀέρα.

Εἷς ἄνεμος, δύο νῆες, ἐρέττουσιν δέκχ ναῦται·
εἷς δὲ κυβερνήτης ἀμφοτέρας ἐλάει.

ΓΡΙΦΟΣ.

ΑΥΣΙΣ

Τοῦ ἐν τῷ Ε΄. τεύχει αἰνίγματος «Ἀῆλος» τοῦ δὲ γρίφου «Γυ-
νὴ χρηστὴ πηδάλιον οἰκίας».